

FREEK MARIËN

EEN OF ANDERE RUS

DE NIEUWE TONEELBIBLIOTHEEK

De Nieuwe Toneelbibliotheek

Tekst #NR 605

© 2020, Freek Mariën

EEN OF ANDERE RUS

1.

De Nieuwe Toneelbibliotheek, Tekst #605
© 2020, Freek Mariën
Eerste druk 2021

isbn 978-94-6076-605-3
nur 307

Niets uit deze uitgave mag worden opgevoerd of verveelvoudigd zonder schriftelijke toestemming van de schrijver en De Nieuwe Toneelbibliotheek

No part of this book may be reproduced in any way without written permission from the writer and De Nieuwe Toneelbibliotheek

De Nieuwe Toneelbibliotheek bestaat uit
Mara Aronson
Connie Nijman
Ditte Pelgrom
Redacteur
Joris van der Meer

Typografie en basis lay-out
Connie Nijman
Printwerk
Hollandridderkerk, Ridderkerk

info@denieuwetoneelbibliotheek.nl
Postadres
De Nieuwe Toneelbibliotheek
Willem Beukelsstraat 42
1097 ct Amsterdam

Een of andere Rus is online te bestellen op:
www.denieuwetoneelbibliotheek.nl

...voor de eerste keer in de geschiedenis, gaat de poëzie tot handelen over en voegt de droom zich bij de daad. Hij doet waar hij van droomt. Hij verandert zijn filosofie in lijken. Jullie noemen dat anarchie. En hij vindt dat kunst. Maar in de grond van de zaak is dat hetzelfde.

— Caligula, Albert Camus

Ik heb de kans een conflict te worden.

— Eduard Limonov

Dramatis Personae

limonov	Eduard Savenko <i>schrijver</i>
lotta	Lotta Raman <i>oorlogsjournaliste</i>
anna	Anna Rubenstein <i>boekenverkoopster</i> <i>vriendin</i>
jelena	Jelena Sergejevna <i>model</i> <i>vriendin</i>
jenny	Jenny Jackson <i>dienstmeid</i> <i>vriendin</i>
natasja	Natasja Medvedeva <i>zangeres</i> <i>vriendin</i>
zigeuner	Slava <i>zwerver</i>
brodksi	Josip Brodski <i>dissidente schrijver</i>
venjamin	<i>vader</i>
raja	<i>moeder</i>
jean-edern	Jean-Edern Hallier <i>uitgever</i>

e.a.

eerste bedrijf – anna

Scène 1.1 Joegoslavië / Limonov, Lotta

*Een scène vol mensen.
Lotta verschijnt, zoekend.*

lotta Eduard Savenko?

Een van de mensen reageert.

limonov Limonov, zeg maar Limonov.

lotta Op mijn papieren staat...

limonov Ik weet het.

Wat zegt uw perskaart?

lotta Sorry.

Lotta Raman, aangenaam.

limonov Mag ik uw perskaart zien?

lotta Natuurlijk.

U brengt mij tot bij Karadžić?

limonov Uw persoonlijke chauffeur,
uw persoonlijke tolk.

lotta Prima.

Hier.

Ze toont haar perskaart.

Waar zit Karadžić ergens?

limonov Het oosten.

Ge zult wel zien,
ik mag zijn precieze locatie niet geven.

Over drie dagen zijn we daar.

lotta Drie dagen?

Het is hooguit een kilometer of zeshonderd.

limonov Het is oorlog.

De wegen liggen open,
er zijn wegblokkades,
we moeten alle vijandige gebieden vermijden.

Drie dagen.
lotta Kan ik Karadžić interviewen?
limonov Wat is uw insteek?
lotta Hij is een oorlogsmisdadiger.
Hij roeit alle Kroaten en moslims uit.
Door hem is Joegoslavië nu een slagveld.
limonov Dat is direct.
lotta Ik kan maar beter nu al eerlijk zijn.
limonov Ik zie wat ik kan doen.
lotta U ziet er niet Servisch uit.
limonov Ik ben Rus.
lotta Van waar in Rusland?
limonov Charkov.
lotta Dat is Oekraïne.
limonov Ik ben Rus.

1.2 Charkov / Limonov, Zigeuner

Limonov wordt vastgeklampt.

Er is gedronken.

Er wordt gedronken.

zigeuner Eduard.

Ed,

zeg eens,

wat doet gij hier nog?

limonov Ik leef.

Net als gij,

Zigeuner.

zigeuner In Oekraïne,

idiot.

limonov Ge weet dat ik om het even wie anders

die fles uit zijn handen had gerukt

en ermee in elkaar zou slaan.

Maar er zit nog in,

en ik heb ze betaald.

zigeuner De volgende,

Eduard,

de volgende.

limonov Ge leeft op de volgende.

Noem mij geen idiot,

ik heb een mes.

zigeuner Gij kunt dichten!

Wat zit gij nog te zoeken

in dit Charkovs treurspel?

Roest ge niet vast in een fabriek,

dan steken ze u wel vast in het cachot.

Ge zijt onvoorzichtig,

gelijk ik.

En kijk naar uw handen!

Kijk,

Limonov,

kijk.

limonov Ja.

zigeuner Dat zijn toch geen handen van ploeterend proletariaat,
gij zijt anders.

limonov Wat doet gij hier dan nog, Slava?

zigeuner Spiegel u niet aan mij.

Ik ben een oude zak, een wrak.

Mijn handen trillen van de drank.

Pas tegen drieën geraak ik uit mijn nest

en dan nog ben ik bang

om naar buiten te gaan.

Die vervloekte kilte hier.

Ik ril al genoeg van mijn eigen.

Klotewinter!

Wat doen wij hier?

Wij Sovjets leven in een schijtklimaat.

Wat zeg ik:

het schijtigste klimaat dat er bestaat.

En weet ge waarom?

Weet ge waarom,

Ed?

Kom,

vraag het mij,

waarom,

Zigeuner,

waarom?

limonov Ja.

zigeuner Omdat onze voorvaders schijtzakken waren!

In plaats van de Middellandse Zee in te palmen,

zijn ze uit het zuiden gevlucht,

de sneeuw in,

naar deze kille verdomhoek,

het vergeten schaambrokje der volkeren.

En nu zitten we hier:

op een te koude bank

en ik heb alleen een dunne regenjas.

En daar groeien er citroenen.
Er groeien daar citroenen,
Limonov.

Stilte.

limonov Misschien zijn citroenen ook niet alles.

zigeuner Zegt de citroen.

limonov Zegt de granaat.

zigeuner Ge zijt de enige die zijn bijnaam heeft gehouden.

limonov Zegt de Zigeuner.

zigeuner Ik moest wel.

Kan er een grotere slavennaam zijn dan Slava?

limonov Als ge 'Zigeuner' al als promotie ziet,
hebt ge een imagoprobleem.

zigeuner De enige met een imagoprobleem hier zijt gij.

Ik val perfect samen met mijn naam:

ik heb geen huis,

ik drink,

en iedereen wil me weg.

limonov En ge steelt.

zigeuner En ik steel.

Veel.

Maar gij.

limonov Wat ik?

zigeuner *schertsend* Limonov: de granaat en de citroen in één woord?

limonov Explosief,

gevaarlijk,

en een scherpe smaak.

zigeuner Het vruchtvlees droogt uit,

en de pin is vastgekoekt.

Limonov lacht.

limonov Ik vertrek,

Zigeuner,

ik vertrek.

Dacht ge echt dat ik hier gedichten ging blijven declameren

zodat gij de zakken van wat starende meisjes leeg kunt vissen?

Charkov is te klein voor mij.

zigeuner Rusland?

limonov De stad.

Moskou.

Zigeuner lacht.

zigeuner Ge weet niet half hoe gelukkig ge mij maakt.

Ontplof, Limonov, ontplof.

Laat de oren suizen

van uw poëzie.

Blaas ze omver

met uw woorden.

Doe de zure gezichten vertrekken

bij uw flitsen.

Oh!

Limonov!

Ik zie Moskou op zijn grondvesten daveren,

de gevestigde huizen storten in,

de vrome verzenverzimmers vluchten weg,

zie ze lopen,

gewond,

hun broze oren bloeden!

Ze horen van de dichter,

die niet verbloemt

maar onthult.

Puin!

Moskou ligt in puin!

Ha!

En als het stof neerdaalt staat gij daar,

met de pin in de hand.

Van verre zullen ze wijzen naar Moskou,

naar dat platgeslagen landschap

en gij daar bovenuit,

en stamelen zullen ze,

stamelen:

er groeien daar citroenen.

zigeuner/limonov Er groeien daar citroenen.

1.3 Moskou / Limonov, Anna, andere aspirant-schrijvers

*Chaos, discussies en drukte.
Uit de chaos plots een stem.*

limonov Het is aanstellerij.

De discussies vallen stil.

de een Ge kunt Brodski niet van aanstellerij beschuldigen.

limonov Ik deed het net.

nog een Brodski leert u luisteren.

limonov Luisteren...

Het kan niemand schelen wat 'de grote dichter' zegt.

Tenzij het over uzelf gaat.

anna Geduld,

Eduard,

ge zijt er nog maar pas bij.

limonov Ik doe niet aan geduld, Anna.

de een We wachten allemaal

onze toer af.

Om te weten wat we waard zijn.

limonov De profeet!

Hebt ge gehoord wat hij daarnet zei?

anna Over wie?

limonov Heeft er iemand geluisterd?

nog een Over Masjenka?

anna *naar achteren* Masjenka!

limonov Het is niet alleen zij.

De helft hier schrijft wat hij wil horen.

Waarom zoudt ge schrijven wat het regime niet lust,

om u dan te schikken naar de smaak van een ander?

anna *naar achteren* Brodksi!

limonov Iedereen pleegt hier plagiaat.

Dus hij bestoeft zichzelf.

de een Anna, gooi hem uit uw huis.

anna Hij woont hier,

schat.

Masjenka!
nog een Een te perfect rijm,
dat haalt alle karakter...
limonov Weer een echo.
Te perfect rijm,
ja,
dat zei Brodksi,
ja.
anna Ge staat scherp, Eduard.
limonov Als ge u zo vastzet,
kunt ge u beter ineens voor de metro gooien.
Dat zeg ik.
allen Oh!
Anna lacht.
limonov Dan zouden er toch een paar mensen u niet vergeten.
anna *naar achteren* Brodksi!
Masjenka!
Brodksi!
de een De pretentie en de alcohol
tillen elkaar weer tot ongeken- de hoogtes.
nog een Volschenken en opscheppen.
anna Brodski!
Het gaat over u!
Limonov haalt zijn notitieboekje boven.
nog een Gaan we declameren?
de een Ons provinciaaltje zal ons eens leren rijmen.
limonov Een gedicht.
Speciaal voor u.
Hij knipoogt naar Anna.
Declameert een Russisch gedicht.
Iedereen valt stil.

1.4 Joegoslavië / Limonov, Lotta, [Anna]

Lotta onderbreekt.

lotta Dat is juist.

Ik wist dat ik ging reizen
met een voormalige schrijver.

limonov Ik schrijf nog altijd.

Limonov wil nog steeds zijn gedicht voordragen.

lotta Ik ken sowieso niks van Russische schrijvers.

Brodski, ja.

Geweldige dichter.

Maar verder ben ik een cyrillisch analfabeet.

Waar zitten we al?

limonov Nergens.

lotta Ik moet toch weten van waar ik verslag uitbreng.

Stilte.

Liep Brodski daar vaak rond?

limonov Hij kwam hoogst zelden in Moskou.

Maar als hij kwam,
kwam hij langs Anna.

lotta Anna.

limonov Ze had een literair salon.

lotta Clandestien?

limonov Uiteraard.

Het liep daar vol met kunstenaars en dichters.

En zij, zij was de spil.

Ze gooide namen op een hoop:

anna Boelgakov, Achmatova, Tsvetajeva, Pilnjak.

limonov Ik hoorde gewoon klanken.

Wat ik kende bleek niets te zijn.

Ik wilde hen worden.

lotta Ik dacht dat Brodski in New York werkte.

limonov Later.

We zijn nog jaren zestig.

lotta Hoe oud bent u?

limonov Ouder dan ge denkt,
als ge mij dit nu vraagt.
En stop met dat ge-'u'.

lotta Sorry.

Stilte.

Lotta kijkt naar een stapel boeken.

Zijn dat jouw boeken?

Van jezelf bedoel ik?

limonov Kijk maar.

Lotta bladert in de boeken.

lotta Nog nooit van gehoord.

limonov Wrijf het er maar in.

lotta Sorry, het was niet zo...

limonov Stop met dat gesorry.

lotta Sorry.

1.5 Moskou / Limonov, Anna, [Lotta]

anna *samen met Lotta* Sorry.

Ge kunt hier vannacht niet blijven.

limonov Anna,

ik logeer al weken bij u.

anna Vanavond niet.

Er blijft iemand slapen.

limonov Waar?

anna In mijn bed.

Waar anders?

limonov Ik lig altijd op de sofa.

anna Wat verwacht ge?

Ik leef al weken met u samen

en ge houdt uw handen thuis.

limonov Ik kan nergens anders terecht.

Ge weet dat ik hier niet mag zijn in Moskou.

lotta Hoezo?

limonov Ge moest toestemming vragen om te verhuizen.

De Sovjet-Unie koos liever zelf

hoe het zijn volk herschikte.

lotta Je kiest niet waar je woont?

limonov De staat kiest voor u.

lotta En als je gepakt wordt?

limonov Boetes.

Strafkampen.

Mag ik verder?

lotta Ja, natuurlijk.

limonov Ge zet mij op straat.

Het vriest en de metro rijdt niet meer.

anna Had ge mij geneukt,

zat ge nu niet in de problemen.

limonov Wat moest ik doen?

Ge woont met uw moeder samen.

anna Ze woont in de andere kamer.

limonov Ge hoort hier alles.

Waarom zou ik een scène uitlokken?
Wat zou me dat opleveren?

anna Mij.

Dat zou u dat opleveren.

Er zijn hier vroeger mannen genoeg de revue gepasseerd,
zonder scène.

Schrijvers wiens namen gij nooit had gekend
als ze dat niet hadden gedaan.

Dat weet ge goed genoeg.

Gij hebt talent,
maar ge zijt laf.

limonov Ik ben niet laf.

anna Pak mij dan.

limonov Ik ben niet laf,

ik ben bang.

Ik ben bang dat ik hem niet omhoog krijg als ik voor u sta.

Dat ik daar ga staan, bloot, en alles hangt.

Dat ik zo weer alles verlies wat wij nu hebben.

Stilte.

anna En?

Limonov knoopt zijn broek los.

limonov Ik heb u nodig.

1.6 Joegoslavië / Limonov, Lotta, [Zigeuner, Brodski]

lotta Zo tactisch.

limonov Achteraf lijkt intuïtie vaak tactiek.

Ik had 'Inleiding in de psychoanalyse'
van iemand te leen gekregen.

Brodski geeft hem een boek.

brodski Het is de basis, het fundament.

limonov Een zekere S. Freud, wist ik veel.

Na tien pagina's lezen besepte ik dat ik het nodig had,
en heb het met de hand woord voor woord overgepend.

Het was zeldzaam en verboden,
er was geen andere manier.

Anna kon ik niet kopiëren.

lotta Jij wou intellectueel worden.

limonov Hebt gij dat nooit:

het gevoel dat ge voor iets groters gemaakt zijt?

lotta Wat denk je: ik ben journalist.

limonov Dat wil niets zeggen.

Ge hebt genoeg journalisten
die tegen de kerktoren aanschurken.

De geneugten van de dorpspolitiek.

Op welke schaal denkt gij?

lotta Of ik nu een lifestyle-artikel schrijf

of een verslag van een oorlog,

ik word nog steeds betaald per teken.

zigeuner Eduard!

Ik voel me niet goed.

lotta Ik had nu evengoed in een of andere spa kunnen liggen

en schrijven over scrubzout.

zigeuner Ed?

limonov Ervaring?

lotta Dus zwijg me van de kerktoren.

Zigeuner boert.

zigeuner Het is al over.

lotta Wat is jouw schaal?

limonov De geschiedschrijving.

1.7 Moskou / Limonov, Anna, Zigeuner, Doesja, [Lotta]

*Zigeuner zwalpt naar voor.
Er wordt gedronken.*

zigeuner Ik ben gelijk de Romeinen:
legen en weer vullen.

limonov Gij moest gisteren ook kotsen.

zigeuner Ik moet vaak kotsen.

Anna valt binnen.

anna Hier zitten ze te zuipen,
de leeglopers!

zigeuner Anna Moisiejvna!

Kom erbij, Anna,
eet een kotelet.

anna Ge moest u schamen.

De slaap is nog niet uit uw ogen,
of ze staan al scheel van de drank.

En gij,
smeerlap.

limonov Ik?

anna Ja, gij.

‘Ik ga garen halen, mevrouw.’

Mijn moeder stamt nog uit de tijd van voor de leugen:
ze gelooft u blindelings.

Zij maar zeggen:

‘Hij is om garen,
hij komt wel terug.’

lotta Wat?

limonov Niks.

anna En ik:

‘Het is al elf,
hij zit zich te bezatten.’

En zij houdt vol:

‘Hij komt wel terug.’

De blindheid, de goedheid zelve.

En gij laat geen cent voor haar achter,
terwijl wij vegeteren op haar pensioen.
Garen kopen!
limonov Sla mij!
Gesel mij!
Oh ja,
straf mij,
Anna,
straf mij.
Straf uw smeerlap.
zigeuner Vergeef ons,
zet u erbij,
neem iets,
neem alles.
Doesja!
Schenk Anna Moisiejevna vol.
Anna, excuses,
ik kruip door het stof.
Ik kaapte uw man.
Ik lokte hem met een list
weg van uw boezem.
anna Ik was al weg.
zigeuner Van de boezem van uw moeder dan.
Van de boezems.
Van alle boezems.
Ik houd hem weg van de boezems!
Ha!
Anna,
ge ziet,
ge moet mij danken!
Stilte.
Doesja!
Een kotelet!
Wat ik wou zeggen, Anna.
Ik was zo eenzaam vanochtend.
Die exit...

die exissen...
die exitsenti...
anna Existentiële.
zigeuner – ja –
...eenzaamheid die de dauw
met zijn klamme lege bed bij u oproept.
Die eenzaamheid die...
Tristesse!
Dat is het woord.
Tristesse.
Wat een tristesse deze ochtend
die me overviel!
Troosteloos, zou ik durven zeggen.
En ik vond er niets beter op dan
– ik geef toe, ronduit egoïstisch –
de genaamde Eduard Limonov,
hier aanwezig...
limonov Present.
zigeuner ...te ontvoeren
om die tristesse te lessen.
anna Gij ging die broek vandaag afwerken.
Tien roebel, en dan kon moeder om eten.
zigeuner Anna Moisiejvna,
neem deze gulle gift van me aan.
Zigeuner zoekt naar geld.
anna Houd uw aalmoes, Zigeuner.
limonov Mijn boeken worden verboden,
– ik ben blijkbaar gevaarlijk –
maar thuis moet ik braafjes bedelen om wat geld?
Ik ben niet uit die kooi van Charkov vertrokken
om hier wat aan een leiband te zitten.
Ik ben het beu.
Ik dacht niet aan anderen,
ik dacht niet aan eten
aan moeder,
aan later,

aan u,
ik dacht aan dorst,
en laven.
En of het wel genoeg ging zijn.

1.8 Moskou / Limonov, Sovjetschrijver, [Lotta]

sovjetschrijver Ge zijt een kleermaker!

lotta Wacht, ik kan niet volgen.

Die broek, dat garen...

limonov Ik maakte broeken.

Van gedichten moogt ge blijkbaar niet leven.

lotta Je was effectief kleermaker?

limonov *geïrriteerd* Ik was dichter.

Ik was...

Hij ook trouwens.

Enfin.

Maar mijn geld kwam van kleren, ja.

Waar zat ik?

sovjetschrijver Ge zijt een kleermaker!

limonov Ja.

Daar.

limonov Iedere zichzelf respecterende dichter is geen dichter.

sovjetschrijver Ge trapt op mijn hart.

limonov Dan weet ge weer waar het zit.

Zal ik uw maten nemen?

sovjetschrijver Waar is uw trots

voor het communisme?

Waar is uw bonkend vaderlands hart?

Laat dat het metrum van uw verzen zijn,

en niet het geweeklaag van uw gal.

Wat baten de paukenslagen der triomf

die door de Russische lijven bonken

als ge er eer in scheidt...

limonov Oh!

sovjetschrijver ...die te overstemmen met uw braakgeluiden?

limonov Het gaat dus toch over mijn gedichten?

sovjetschrijver Het gaat over uw hobby.

En dat uw publiek dat ook moet zien als wat het is:

een hobby.

Wat gij doet,

is vermaak.
Iets wat ge doet voor uzelf.
Ge verdient geen publiek
voor uw beroerde private beroerselen.
limonov Ik publiceer niet.
sovjetschrijver Ge wilt niet.
limonov Ik mag niet.
Ik wil ook wel een miljoenenoplage,
gebonden ruggen,
appartementen en datsja's.
Maar zolang ik ervoor moet buigen,
kunnen die chique shops voor de chouchous van de partij mij gestolen
worden.
sovjetschrijver Laat dat kostuum maar.
limonov Lukt het nog,
om binnen de lijntjes van het regime te lopen?
De richel wordt steeds smaller,
en gij enkel dikker.
sovjetschrijver Mijn trots wankelt niet.
Het is de trots die me doet schrijven.
limonov Sinds wanneer zijn trots en geld synoniem?
Ze plakken geld als pleister op uw zelfrespect.
sovjetschrijver Sinds wanneer spreken verliezers de waarheid?
Ik dacht dat de geschiedenis werd geschreven
door de overwinnaars.
limonov De tijd dat geschiedenis en waarheid hetzelfde waren,
zijn we al lang voorbij.
Het overlapt hier zelfs niet meer.
sovjetschrijver Ik schrijf waarin ik geloof.
En toevallig is dat waar de partij voor staat.
limonov Toevallig.
sovjetschrijver Voor mij is schrijver naast roeping mijn beroep.
Gij zijt geen ingenieur van de ziel,
gij naait broeken.
En daar wil ik u voor respecteren.
limonov Ik ben de beste in mijn vak.

sovjetschrijver Het is goed,
maak mij dat kostuum,
houd u bezig met naald en draad,
dan blijven pen en papier wat langer uit uw handen.

limonov Ge krijgt uw zin.

Ik zal lang bezig zijn:

uw lijf vergt serieus wat stof.

Maar wees gerust:

de stof tot schrijven blijft even lijvig.

sovjetschrijver Als ge schrijft,

laat het dan enkel zijn om mij te melden

dat het klaar is.

Hij vertrekt.

limonov Ik zal uw zakken extra groot maken!

1.9 Moskou / Limonov, Anna

*Limonov komt thuis,
bloemen in de hand.*

anna Ik heb op u zitten wachten.
limonov Anna, doe kleren aan.
anna Ik heb mezelf gezegd:
ga slapen, ge doet uzelf wat aan.
limonov Doe kleren aan of doe het raam dicht.
Het vriest.
anna Dus ik heb mij uitgetkleed,
maar ik geraakte mijn bed niet in.
Limonov doet het raam dicht.
limonov Ik heb bloemen bij.
anna Ze zijn dood.
limonov Ik ben langer weggebleven dan ik dacht.
anna Ge weet dat ik er ga zijn,
ge weet dat ik op u wacht,
ge weet dat ik bij u blijf,
en dat geeft u de vrijgeleide te doen wat ge wilt.
Ik voel mij een evidentie.
limonov Ge zijt allesbehalve evident.
Kruip onder de deken.
anna De deken.
Limonov, niemand zegt 'de' deken.
limonov Het is correct.
anna Ge hebt meer principes op gebied van taal
dan op gebied van de liefde.
limonov Gij hebt mij geen lessen te leren.
Hebben wij nog ergens een vaas?
anna De stengels zijn geknakt.
limonov Ze overleven het wel.
anna Eduard, kruip erbij.
'De' deken is niet genoeg,
gij moet mij ook dekken.

limonov Ik moet nog schrijven.
Ik ga gewoon een glas gebruiken.
anna Ed.
limonov Ik kom er later wel bij.

1.10 Charkov / Limonov, Anna, Venjamin, Raja

raja Ge ziet er een sterke vrouw uit, Anna.

Hij kan dat gebruiken,
iemand stevig.

venjamin Weet ge, Anna,

onze Eduard is geboren in de oorlog.

Ge kon toen aan niks geraken.

We hadden geen wieg,

we hadden geen tut,

er waren alleen wapens.

Onze Eduard lag daar dan maar,

in een granaatkist te sabbelen op de staart van een haring.

En hij glimlachte.

Het is dan dat we wisten

dat hij zich overal goed zou voelen.

Gooit hem in de goot,

en hij speelt met de ratten.

Gooit hem in Moskou,

en hij speelt met u.

Venjamin en Limonov lachen.

raja Venjamin!

venjamin Dat was niet zo bedoeld.

limonov Ik weet het, pa.

venjamin Moskou, dat is de luxe.

Dat was een compliment.

anna Ik geloof u, ik geloof u.

limonov Mijn ratje.

anna *tot Limonov* U niet.

raja Nu ik.

Het is nog altijd oorlog.

venjamin Enfin, toen.

raja Nu nog altijd, ergens.

limonov Dat doet er niet toe.

raja Ik was naar de stad gegaan,

om eten,

en ik had onze Eduard mee op mijn rug
– met een baby gaven ze soms meer.
Zet de Luftwaffe daar een bombardement in!
Ik duik een kelder in,
er zit daar nog veel volk.
Alles trilt,
en iedereen probeert te horen hoe ver dat ze zitten.
venjamin Gelijk met de donder.
raja Gelijk met de donder,
alleen kunt ge niet tellen,
er is geen flits,
ge hebt alleen dat gedreun en dat gedaver.
En bij elke bonk denkt ge:
wat hebben ze nu weer plat gesmeten?
venjamin Ze smeten veel plat.
raja In ieder geval:
onze Eduard zet zijn keel open.
venjamin Vertelt van die vent.
raja Maar er zit daar een vent...
venjamin Daar zat een vent.
raja En die beweerde dat de Duitsers machines hebben
om levende doelwitten op te sporen.
venjamin Sensoren.
raja Sensoren, zo zei hij dat.
Sensoren.
venjamin Sensoren.
raja En dat dat afgaat op hoge klanken.
Op luide klanken.
Op onze Eduard.
En die ander gaan daar allemaal in mee.
anna Was dat zo?
venjamin Ja.
raja Dat doet er niet toe.
venjamin Neen.
raja Ze jagen ons uit die kelder naar buiten.
Ik kom boven, en ik zie dat de donder

recht boven ons hangt.
Ik hoorde hem niet meer schreeuwen,
hoe luid hij ook kweelde.
Ik heb hem toen gezegd...
limonov En daarna nog vaak.
raja Maar ik heb gelijk.
venjamin Ge...
raja Ik heb hem toen gezegd
dat alles wat ze hem ooit zullen wijsmaken
over solidariteit,
over steun,
over naastenliefde,
dat dat onzin is.
Dat het heel simpel is:
mensen zijn lafaards.
En als gij hen niet eerst de kop inslaat...
raja/limo ...doen zij het bij u.
raja Voilà.
limonov Voilà.
venjamin Enfin ja.
raja Waarom zei ik dat nu?

1.11 Joegoslavië / Limonov, Lotta

lotta Wat brengt je eigenlijk in Joegoslavië?

limonov Ik geloof in oorlog.

lotta Wat is het nut van deze oorlog?

limonov Niet deze oorlog.

Oorlog.

Als gegeven.

Ge leert meer in een maand oorlog

dan in een heel leven in vrede.

lotta Je bent hier op excursie.

limonov Misschien had ik gewoon zin mijn leven aan een of ander volk op te offeren.

lotta En dat de dichtende Karadžić

hier de troepen leidt speelt niet mee?

limonov Kijk, de Serviërs vechten voor...

lotta *onderbreekt* Ze vechten tegen...

limonov Mag ik?

lotta *ironisch* Sorry.

limonov Ze vechten voor hun geloof in hun eigen volk.

Een geloof dat volkeren

geen ingrediënten voor een cocktail zijn. Mensen mengen niet,

mensen schiften.

Daarom ontstaan er grenzen.

Dat sluimerde hier al lang.

Nu wordt het wat drastischer gesteld.

lotta Zo eenvoudig is het allemaal niet.

limonov Het is wonderlijk eenvoudig.

Uw complexiteit is een excuus om niks te doen.

lotta Ik sta hier.

Ik doe niet niks.

limonov Voor welke kant brengt gij verslag uit?

lotta Ik ben neutraal.

Ik schets die complexiteit.

limonov Dan doet ge niks.

lotta Ik dacht dat jij toch zou geloven in de kracht van het woord.

limonov Uw pen is een wapen, ja.

Maar als ge op allebei de kanten schiet,
schiet ge niks op.

lotta Alles wat je net hebt gezegd,

dat vechten voor het volk,

zou je net zo goed kunnen zeggen over de moslims of Kroaten.

limonov Zij zijn niet bezig met hun volk,

zij zijn bezig met behoud.

Van behoud wordt niemand beter.

lotta Met wat meer stabiliteit zou iedereen hier gelukkiger zijn.

limonov Geluk.

Wat is toch die fascinatie met geluk?

Alsof ze hiervoor allemaal lachend door de straten dansten.

Niemand was gelukkig.

Ze zijn dat achteraf pas zo gaan noemen.

Behoud is luiheid.

Als ik behoudsgezind in Charkov was gebleven,

dan zat ik in een fabriek of in een gevangenis.

Dan was ik gedoemd tot banaliteit.

Als gij dat geluk wilt noemen,

ga uw gang.

1.12 Moskou / Limonov, Zigeuner

zigeuner Ik begrijp dat het allemaal praktisch uitkomt.
Met Anna, bedoel ik.
Ge hebt een eigen kamer,
in het centrum dan nog,
ge zit nu midden de dichters...
limonov Wat wilt ge zeggen?
zigeuner Ik geloof u niet.
limonov Wat?
zigeuner Dat ge van haar houdt.
limonov Ik houd van haar.
zigeuner Als van een vrouw.
limonov Ik houd echt van haar.
zigeuner Ze is dertig, gij zijt drieëntwintig.
Ze is door meer dichters beduimeld
dan de bundels van Brodski.
En ze is zot!
limonov Zo werkt graag zien.
Het is nooit omdat,
het is altijd ondanks.
zigeuner Gisteren, hoe ze schreeuwde!
Ge vluchtte zelf weg.
limonov Ondanks.
zigeuner Ze zwalpte, Eduard.
En ze had niet gedronken.
Ik ruik dat anders.
limonov Ge ruikt alleen uzelf, Zigeuner.
zigeuner Ik zeg u,
als vriend,
Anna is ballast.
Ge praat uzelf een goed gevoel aan met je zogenaamde liefde,
omdat ge niet kon leven
met de stempel van opportunist.
limonov Ik ben geen opportunist.
zigeuner Het komt toch allemaal toevallig goed uit.

limonov Toevallig?

zigeuner Daar in het centrum,
de kamer.

Het epicentrum der dichters.

limonov Ik verdien geen zak.

zigeuner Door haar
nemen ze u eindelijk serieus.

En ge schrijft beter

ik geef het toe,

gij jonge god!

Zij kijken nu op naar u.

limonov Ondanks, Zigeuner, ondanks!

zigeuner Omdat, Limonov, omdat.

Ge moet u niet aangevallen voelen.

Er is niks mis met het grijpen van kansen als ge ze ziet.

Zeker als het vrouw is met wat pak aan.

Meer zelfs:

dat vergemakkelijkt de greep.

Maar houd uzelf niet voor de zot.

1.13 Moskou / Limonov, Anna

limonov Anna,

niet zo agressief.

anna Wat?

Ik doe toch niks.

limonov Ge stompt tegen iedereen op,

doet luid,

vulgair.

anna Staat mijn oud lijf u tegen?

Ruikt ge het nat

van al die jonge stadsteven?

limonov Anna,

ge zijt ruzie aan het zoeken.

anna Laat me gerust.

Het is allemaal weer mijn schuld.

limonov Ik weet dat ge het lastig hebt,

en ik wil u helpen.

Maar ik kan niet alles zomaar laten passeren.

anna Ge kunt niet iedereen zomaar laten passeren, ja.

Ik sta uw ogen en uw handen in de weg.

Ge zijt gulzig,

Eduard.

limonov Had ik gewild...

anna Wat?

limonov Dat ik hier nu sta,

zegt genoeg.

We zijn al door slijk gegaan,

we hebben voren door de modder getrokken,

onze knieën opengehaald en ons hart.

Maar ik sta hier nog,

voor u,

met korsten aarde op mijn aangezicht,

en schaafwonden op mijn hart.

anna Probeert u niet met uw woorden te redden.

Ge had ze niet gehad zonder mij.

Geen metaforen.
limonov Geen metaforen,
oké.
Ge zat al in het gesticht.
Ge wilt niet terug,
en ik ben de laatste om u daar weer heen te sturen,
maar dan moet ge mij ook de kans geven u te verdragen.
anna Ge dreigt.
Waar haalt ge het lef vandaan mij af te dreigen,
zo'n smerig spel met mij te spelen?
Ge wilt dat ik daar wegrot.
limonov Stop.
anna Uw handen vrij,
en ik,
die vetbol,
die ketting,
eindelijk van uw enkels.
limonov Stop het.
anna En maar grijpen.
En maar proeven.
limonov Stop met die jaloezie.
anna Uw lippen zijn vochtig.
limonov Ik moet ergens een grens trekken...
anna Uw vingers glanzen.
limonov ...bepalen wat er door de beugel kan...
anna Ge moet mij vermoorden.
limonov ...voor ik de boksbal word
waar gij uw frustraties op botviert.
anna Als ge van mij af wilt,
moet ge mij vermoorden.

1.14 Joegoslavië / Limonov, Lotta

Lotta onderbreekt abrupt.

lotta Kunnen we verder trekken?

Ik wil zo snel mogelijk bij Karadžić geraken.

limonov Ze zijn onze documenten nog aan het bekijken.

We kunnen toch niet weg zonder pas.

Wees blij:

het is oorlog, en ik zit hier met cognac.

lotta Aan dit tempo zijn we een week onderweg.

limonov Zet u weer neer.

Lotta gaat zitten.

Stilte.

lotta Hoe belandt een dichter

in godsnaam

in een oorlogszone?

limonov Ik ken mijn talen.

lotta Het gaat niet over jou.

Ik had het over Karadžić.

Die dicht ook.

En hij houdt het daar niet bij.

limonov Kunstenaars zijn per definitie ontevreden.

De meesten putten daar hun materiaal uit.

Karadžić pakt die ontevredenheid nu aan.

lotta Dan droogt zijn inspiratie op,

volgens jouw theorie.

limonov Als alles goed loopt,

is dit zijn laatste gedicht.

lotta Je slaagt erin volkerenmoord te laten klinken

als een poëtisch project.

limonov Waarom zou dat het privilege van de joden zijn?

Lotta staat op.

Blijf zitten,

ge kunt niet weg.

lotta Ben jij antisemiet?

limonov Onzin.

Ik heb vaak genoeg met een joodse geneukt.

Als ik ondertussen al niet half jood ben,

loopt er nu wel ergens een jood rond die half mij is.

lotta Je schotelt Anna koteletten voor!

limonov Wanneer heb ik gezegd dat ze jood was?

lotta Anna Rubenstein!

limonov Heb ik heel haar naam gezegd?

Anna Moijsevna Rubenstein,

de verloren dochter van het joodse volk.

Och, laat mij vertellen van haar exodus.

Lotta wil vertrekken.

1.15 Moskou / Limonov, Anna, [Lotta]

limonov Loop niet weg.

lotta Ik wil...

anna Wat wilt ge dan?

Het zou simpeler zijn
voor u als ik er niet meer ben.

limonov Anna.

anna Als een zucht uw enige tegenargument is...

limonov *tot Lotta* Zet u,
we zitten hier toch nog even

limonov We kunnen naar de zee,
even weg.

anna Ge gaat mij dumpen in een strandcabine.

limonov Vakantie.

anna Waarom denkt iedereen dat zich
in den vreemde een tijd lang met z'n tweeën opsluiten
een goed idee is
als ge ter plekke al na vijf minuten wilt ontsnappen?

limonov Vakantie.

anna Ik had u gehoord.

Ze loopt weg.

limonov Kom terug.

Het gaat u goed doen.

anna Alles voor mij.

Alles voor mij.

Alsof ik een kind ben waarvoor ge moet zorgen.

Uw gehandicapt, terminaal, dement,
bedlegerig, aanhankelijk aanhangsel.

limonov Ge overdrijft.

anna Behandel mij dan niet als een labiele last.

Ik ben een dik oud wijf op mijn retour...

limonov Ge zijt drieëndertig!

anna ...gij de opkomende jonge ster.

Ze valt.

Limonov wil haar recht helpen.

limonov Dagmar heeft een huisje aan zee.
anna Wie?
limonov Dagmar,
ik ken haar ook niet,
een vriendin van vrienden.
anna Ge hebt dit gepland.
limonov De Krim,
een tijdje weg.
anna Mag ik nog beslissen over mijn eigen leven?
limonov Het was een verrassing.
anna Het is een verbanning.
limonov Ik ga mee!
Ze loopt weg.
Blijf!
Verdomme,
Anna.
Ik probeer voor u te zorgen.
anna Ik heb al genoeg zorgen.
Ze valt.
Ze blijft liggen.
limonov Kom recht.
Ze slaat Limonovs hulp af,
zijn handen weg.
Laat mij.
anna Laat mij.

1.16 Joegoslavië / Limonov, Lotta

Limonov merkt Lotta's recorder op.

limonov Zijt gij mij aan het opnemen?

lotta Mag ik niet?

limonov Wanneer zijt ge daarmee begonnen?

lotta Ik kan ermee stoppen als je dat wilt.

limonov Waarom hebt ge dat niet gevraagd?

lotta Ik ben journalist.

Is dit zo verrassend?

limonov Maar waarom stiekem?

Leg het dan gewoon voor mijn neus,
zeg me wat ge wilt weten.

Lotta wijst naar zijn boeken.

lotta Heb jij al die mensen wél toestemming gevraagd?

Jij schrijft blijkbaar heel je leven op.

limonov Dat is iets anders.

lotta Ik zie het verschil niet.

limonov Het verschil is

dat ik nu niet meer kan ontkennen
dat ik het ooit zei.

Stilte.

lotta Ik stop als je het echt wilt.

limonov Gaat ge over mij schrijven?

lotta Wie weet.

Stilte.

Lotta pakt haar recorder vast, houdt hem voor Limonov.

Hoe leerde jij Karadžić kennen?

limonov Een lezing in Belgrado,
een paar jaar geleden.

Hij had een nieuwe bundel, ik een boek.

Een avondje Oost-Europese literatuur.

Veel volk.

Toen werd er hier nog niemand uitgeroeid.

Limonov lacht.

lotta Gaf Karadžić het bevel –
limonov *onderbreekt* Nee Lotta,
ik beken niks namens hem.
Stilte.
lotta Vecht jij überhaupt mee?
limonov Gaat ge mijn proces ook al maken?
lotta Ik maak geen processen,
ik versla ze.
limonov Dat is ook zijn doel.
Ze verslaan.
Hij lacht, zij niet.
Waar hebt gij uw man gedumpt?
lotta Excuseer?
limonov Uw trouwring is erin gebruikt,
en ge draagt hem niet.
Lotta klikt de recorder af.
lotta Ik schakelde je in als chauffeur en tolk,
niet als detective.
limonov Ik ben gewoon nieuwsgierig.
Ze zwijgen.
lotta Aan zee,
enkele weken geleden.
Het was de bedoeling een week te gaan.
limonov Ik ken het.
lotta Anna?
limonov Ik moest terug naar Moskou,
ik zat te ver van de stad,
en zij was nog verre van oké.
Ik ging terugkomen.
lotta Je hebt het niet gedaan.

tweede bedrijf – jelena

2.1 Moskou / Limonov, Jelena, Viktor, [Lotta]

Limonov slaat met zijn vuist op de deur, een mes in de hand.

jelena *van achter de deur, bang* Wie is daar?

Een hondje keft.

limonov Eduard.

jelena Och, Ed.

Ge joeg me schrik aan.

Ge lijkt de KGB wel.

Hebt ge enig idee hoe laat het is?

*met gedempte, lacherige stem tegen Viktor*Nu niet.

limonov Doe open, Jelena.

jelena Het is laat.

limonov Doe open!

jelena Niet zo roepen,

de buren slapen,

de muren zijn hier van karton.

Jelena giechelt.

limonov Als ge wilt dat ik stil ben,

doe dan open.

jelena Ik ben moe,

Limonov.

naar achteren Ssst!

Laat mij.

limonov Ik heb op uw overloop gewacht,

ik ben op uw trappen in slaap gevallen,

ge stuurt mij niet weg.

jelena Ik ben moe.

limonov Jelena,

ik heb jullie gehoord.

Laat mij binnen,

er valt niks te verbergen.
jelena Weg!
Ge zijt niet uitverkoren
omdat ge met mij in bed zijt beland.
Seks is geen belofte,
hooguit een voornemen,
en ge weet hoe het met voornemens gaat.
limonov Jelena!
jelena Ge maakt ze,
en op het moment zelf hebt ge al spijt.
Maakt dat ge hier weg zijt.
Stilte.
limonov Oké dan.
limonov Dus sneed ik mijn pols over.
lotta Wat?
Limonov valt.
De deur komt op een kier.
jelena Viktor!
Viktor verschijnt, in ondergoed.
Ze nemen hem binnen.
Het hondje likt het bloed op.
Ze leggen hem op de keukentafel.

2.2 Moskou / Limonov, Jelena, Viktor

*Jelena bindt Limonovs polsen af.
Viktor staat erbij, in onderbroek.*

jelena Verdomme, Ed.

Gij meent het.

Geen compromissen voor u.

Alles of niks.

limonov Alles.

jelena Ge zijt zot.

limonov Ik...

Au!

jelena Sorry.

Editsjka.

Viktor, haal hulp!

Viktor vertrekt.

Editsjka.

Blijf hier.

Ik ben er nu.

limonov Au.

jelena Gij zijt uitschot.

Gij zijt...

Gij zijt...

Ik ben de luxe gewoon,

de grote namen,

dat ken ik, dat ben ik.

Ik ken alle cadeaus,

alle complimenten,

de kneepjes, de kreetjes,

traktaties en traktaten.

Het jargon van de liefde is voor mij vertrouwde muziek.

Allemaal covers van hetzelfde nummer.

Ik dacht dat ik alle noten kende,

En dan staat gij daar opeens.

met opengesneden armen.

Jelena kust hem.
limonov Nu wel?
jelena Bij u geen noten, maar nood.
Het hondje keft.

2.3 Joegoslavië / Limonov, Lotta

lotta Is dat jouw idee van romantiek?

limonov Met die ondergaande zon zijn we al in de juiste setting.

lotta Eerder apocalyptisch, in zo'n beschoten stad.

We gaan vandaag nergens meer geraken, vermoed ik.

Hoe lang kunnen ze op onze papieren kauwen?

Straks is het papier-maché.

limonov Waar dacht gij te slapen?

lotta Jij ging die dingen regelen.

limonov Ik dacht hier ook al lang voorbij te zijn.

Op de heenweg deden ze niet zo moeilijk.

lotta Wat is jouw plan dan?

limonov Hier.

lotta In de auto?

limonov Onze romantische suite voor de nacht.

Stilte.

lotta Zat Anna toen nog in haar strandcabine?

Limonov zwijgt

Je schildert haar af als beklemmend,

gek van jaloezie

– waar haalt ze het –

gek tout court.

limonov Ja.

lotta En daarna vertelt ge,

alsof het gewoon een losstaand,

nieuw verhaal is,

dat ge ondertussen met een model in bed dook.

limonov Dat stond los van elkaar.

Lotta lacht schamper.

lotta Er is niks mis met jaloers zijn op een man

voor wie alles alleen maar steeds beter lijkt te gaan.

Alles wordt hem toegeworpen

waardoor iedereen hem opeist,

en jij hem zo verliest,

en een van de zovelen wordt.

limonov Gij praat uit ervaring.
lotta Ik praat uit empathie.
Ik praat als iemand die weet
dat de volgorde van vertellen ertoe doet.
limonov En de zon is onder.

2.4 Moskou / Limonov, Dokter, Patiënt, Vrienden, Raja, [Lotta]

dokter Dus ge zijt genezen, Eduard?

limonov Ja.

Dat mag wel.

Ik zit hier al een maand.

dokter Als ik al mijn patiënten hun eigen diagnoses zou laten stellen, zou het hier rap leeg zijn.

Niemand beschouwt zichzelf hier ziek.

Vraag het rond in de slaapzaal.

limonov Ik ben niet ziek.

patiënt *echoot* Ik ben niet ziek.

limonov Ik ben...

Wat maakt het uit?

dokter Elke mens, Eduard, heeft het instinct van zelfbehoud.

Elk wezen, durf ik zelfs te stellen, hoe primitief ook.

Als ik een pincet in een druppel vol amoeben plaats, zie ik onder mijn microscoop alle eencelligen wegvlugten.

limonov Ik ben geen eencellige.

dokter Inderdaad.

Gij mist die reflex.

Ge snijdt uw polsen over.

Ge laat uzelf doodbloeden.

Dat noem ik ziek, Eduard.

limonov Het was één moment.

dokter Dat zich kan herhalen.

limonov Dat zich niet zal herhalen.

dokter Ik weet, ziek is een beladen woord.

Maar als een eencellige tot meer in staat is dan gij, denk ik dat we alvast kunnen concluderen dat er op zijn minst een probleem is.

limonov Ik heb geen problemen!

dokter Nu was uw geweld nog gericht op uzelf, gelukkig, maar stel:

ik laat u gaan

en gij richt een slachting aan...

limonov Komaan.

dokter Het zou de eerste keer niet zijn dat zoiets gebeurt.

Ik ben verantwoordelijk.

Als gij moordt, rolt mijn kop ook.

Zolang ge niet kunt verklaren waarom ge het deed

– op een samenhangende manier –

blijft ge hier.

limonov Ge gebruikt mij gewoon als case.

dokter Ik behandel u.

limonov Ik moet hier blijven zitten tot uw publicatie af is.

Ik ben uw vooruitzicht op promotie.

dokter Ge ziet waanbeelden.

limonov Ik stel een diagnose.

dokter Ik zou temperen.

Denk aan uw zelfbehoud.

limonov Dus hebben mijn vrienden

brand gesticht aan de poort...

vrienden *door elkaar* We komen u halen, Eduard!

Langs achter!

Kruipt erdoor!

limonov ...en ondertussen aan de achterkant

met een Lada de tralie eruit getrokken.

vrienden Allez hop!

lotta En jij was vrij.

limonov Twee maand later pas.

Ze hadden mij gedropt bij mijn moeder.

Ze heeft meteen het gesticht gebeld

om me weer op te halen.

raja Editsjka, het is voor uw eigen goed.

limonov En ik zat weer binnen.

Dus zijn mijn vrienden die dokter

brieven beginnen sturen...

vrienden *door elkaar* We maken u kapot, doktertje!

Ik kap uw kop eraf!

Ik schiet uw knieën door!

limonov ...en ze lieten me vrij.

2.5 Moskou / Limonov, Jelena, Brodski, [Lotta]

Limonov vrij.

Gejuich.

Een feest.

Jelena en Limonov dansen.

Alle anderen errond.

Brodski komt binnen.

De groep wijkt.

Ze dansen alleen verder, tot Jelena fluistert.

jelena Brodski is hier.

Limonov zucht.

Te laat,

zoals gewoonlijk.

limonov Perfect op tijd voor zijn show.

Waar ziet ge hem?

jelena Achter u.

limonov Laat me raden:

een oude trui,

zijn haar nog wat langer,

nog wat dunner.

Waar?

jelena In de hoek.

brodski Beste vrienden.

limonov Inderdaad.

Brodski krijgt applaus.

brodski Dank u,

dank u.

Dit zijn woorden

die ik nooit wou spreken.

Een afscheid

dat ik nooit wou nemen.

jelena Nog iets drinken?

brodski Ik kreeg de keuze:

vertrek of zwijg.

Maar stilte is in dit land
geen optie meer.
limonov Het is die geur van hondenvoer.
brodski Een land
dat protest verbiedt,
geeft toe dat het er geen antwoord op heeft.
jelena Editsjka,
nog iets drinken?
brodski Ze kunnen de pers beheersen,
journalisten dicteren,
maar met een krant kan je geen ruïne bedekken.
limonov Moet hij zijn koffers niet pakken?
brodski Ik ga niet zwijgen,
overzees.
jelena Laat onze avond er niet door verpesten.
brodski Kijk,
ga ik zeggen,
kijk naar het schroot.
limonov Het is die geur,
die door de gaten in zijn kleren walmt,
en de hijgers lokt.
jelena Eduard.
brodski Dit land is een verschrikking,
ja,
maar de mensen zijn me lief.
Brodski krijgt applaus.
limonov Och,
ik moet vanavond naar een feestje,
laat ik even door de hondenbrokken rollen,
mijn trui kreuken en mijn haar invetten.
Hier komt mijn aura van eenvoud!
Aanschouw mijn bescheidenheid!
jelena Ik ga om drank.
brodski En daarom doet het me pijn
u allen te verlaten.
limonov Wacht!

Of neen,
ga.
Drank,
veel drank.
brodski En daarom doet het me deugd
u allen hier te zien.
jelena Hij gaat wel weg.
Hij gaat altijd vroeg weg.
limonov Hij was lijkensnijder,
wist je dat?
brodski Leve de Russen,
die overleven in Rusland.
lotta Brodski?
limonov Voor hij dichtte.
Lijkensnijder,
in een mortuarium.
lotta Wat wilt ge daarmee zeggen?
brodski Dank aan de Russen,
ondanks Rusland.
limonov Drank!
Ik wil voelen dat ik leef!

2.6 Joegoslavië / Limonov, Lotta

lotta Was hij echt zo?

limonov Aanstellerij, zoals ik al zei.

lotta Jaloezie, zoals ik het zie.

Je was aan het dwepen met je dissidentie tot hij groot werd.

Het boegbeeld!

limonov Het heeft niks met Brodski te maken.

Kijk,

de dissidenten waren al met te veel.

Ze liepen elkaar voor de voeten

bij het schoppen tegen de schenen van het regime.

Er werd meer gestruikeld dan gestampt.

lotta Er waren al sterren,

jij kon hoogstens figurant worden.

Dat zou je ook kunnen zeggen.

limonov Ik had geen zin meer

mij zo'n imago aan te meten.

Mensen zoals Brodski...

lotta Dus toch.

limonov ...draaien iedereen een rad voor de ogen.

Dwangarbeid in Archangelsk!

Drie jaar vakantie op de boerenbuiten,

ja,

en wanneer we terugkomen

de Nobelprijs.

Proficiat!

Applaus!

lotta Hij kreeg zwavelinjecties.

limonov Het was show!

lotta Ze staken hem met een laken in een bad vol ijs,

lieten hem daarna vastvriezen

in dat laken.

Oertkoetka.

limonov Oetkroetka.

lotta Wat?

limonov Dat heet oetkroetka,
dat met dat laken.
lotta Wat maakt het uit?
limonov Inderdaad,
wat maakt het uit?
Allemaal elementen voor de show.
De zwavel was de glitter,
de oetkroetka de confetti.
En dan het proces:
'Deze joodse pygmeë in ribfluwelen broek,
broodschrijver van gedichten
waarin wartaal wedijvert met pornografie'
lotta Je kent zijn beschuldiging van buiten,
merk ik?
limonov En dan toevallig een journalist in de zaal.
lotta Toevallig?
limonov Toevallig,
ja,
toevallig.
lotta Wat voor een ongeloo...
limonov 'Wie gaf u toestemming dichter te zijn?'
– de rechter.
En hij dan:
brodski Wie gaf mij toestemming mens te zijn?
lotta/limonov/brodski 'God misschien...'
Stilte.
limonov Daar is het vuurwerk.
Leve de show!
Alles genoteerd.
Gepubliceerd.
Iedereen kent het.
Allen in koor!
'God misschien...'
Knal!
Wauw!
We hebben een held.

lotta Toevallig.

Ook toevallig dat hij bijna even oud was als jij
en het wel al gemaakt had.

limonov Ik was nog maar vijfentwintig.

lotta Op je vijfentwintig is dat niet

'nog maar'

maar

'al'.

En je was zesentwintig.

limonov Hoe weet gij al die dingen?

lotta Ik doe research.

limonov Ge wist nauwelijks wie ik was.

lotta Eduard Savenko,

zoon van Raja en Venjamin Savenko

geboren op 22 februari 1943 in Charkov, Oekraïne,

je hebt elf boeken geschreven,

allemaal over jezelf,

je woonde in Charkov, Moskou, New York,...

limonov Stop.

lotta Ik kan doorgaan.

limonov Gij waart dit van plan.

Lotta zwijgt.

Dit is al van in het begin uw plan.

Ze zwijgt.

Ik rijd niet meer verder.

lotta Wat maakt het uit

dat dit al van tevoren mijn plan was?

Jij wou niks liever dan een reportage over jezelf,

je zou anders nooit maar 'tolk van' spelen,

laat staan chauffeur.

Ik heb nog nooit zo weinig moeite moeten doen

zo veel van iemand te weten.

Er is niks veranderd,

buiten in je hoofd.

Je kunt er niet tegen dat jij ineens een pion blijkt,

terwijl je dacht aan zet te zijn.

limonov Ik ga u niet meer verder brengen.

Wie is er nu aan zet?

lotta Limonov,

de schrijver die censureert.

Stilte.

limonov Als ik u over mij laat schrijven...

lotta Ik mag sowieso over je schrijven.

Jij bent een publiek figuur.

limonov Ik ben geen –

lotta 'Het grootste genie ooit gepubliceerd!'

Je hebt het zelf op je achterflap gezet.

Stilte.

limonov Gij hield u van den domme.

lotta Denk je echt dat ik zo slecht check met wie ik ga reizen?

Door een burgeroorlog?

Naar een oorlogsmisdadiger?

Ik had veel betere en ervarener tolken kunnen kiezen.

Je voelde je geveleid.

Je wou aandacht.

Voel je dan niet gebruikt.

2.7 Moskou / Limonov, Jelena, Zigeuner

zigeuner Gaan we zwemmen in de fontein?

limonov Niet nu.

zigeuner Ik geef u tien roebel als ge gaat zwemmen in de fontein.

Zigeuner zoekt geld.

Jelena,

willen wij Limonov zien zwemmen in de fontein?

limonov Niet nu.

jelena Ik wil u wel zien zwemmen.

zigeuner In de fontein.

jelena In de fontein.

zigeuner We willen u zien zwemmen in de fontein.

limonov Ze pakken u hier op.

zigeuner Hij is braaf geworden.

limonov Och.

zigeuner Hebt ge hem getemd, Jelena?

Ik weet dat ge van leibandjes houdt...

jelena Limonov!

limonov Het is Zigeuner!

zigeuner Aangenaam.

limonov We vertellen elkaar alles.

zigeuner Ik houd ook van creativiteit, hoor.

Als ge mij nodig hebt voor een experiment...

limonov *waarschuwend* Zigeuner!

zigeuner *tot Jelena* Kom, kleren uit,

we gaan zwemmen!

jelena Ik moet mee?

Straks nemen ze weer foto's.

zigeuner Dat is hier strikt genomen niet verboden,

naakt rondlopen.

jelena We gaan niet naakt.

zigeuner Spijtig.

jelena Ik heb geen zin weer in mijn blote in de kranten te staan.

Limonov kijkt op.

zigeuner Zeker,

die persparasieten hebben al genoeg getrokken,
maar ik mag toch ook aan mijn trekken komen?
limonov Jelena, doe uw kleren uit,
we gaan zwemmen!
jelena *tot Zigeuner* Ge weet toch al alles blijkbaar.
limonov Cheese!

2.8 Joegoslavië / Limonov, Lotta

limonov Welk boek?

lotta Hoezo?

limonov In welk boek vertel ik dit?

lotta 'Een klein mispunt'?

Stilte.

Ben ik juist?

limonov Wat hebt ge allemaal gelezen?

Stilte.

Wat vindt ge van mijn boeken?

lotta Ik sta hier.

Zie dat als een compliment.

Stilte.

limonov Ik lees alles na.

Als ik vraag dat ge stopt met opnemen,
stopt ge meteen.

Als er nog iets is dat ge me niet zei,
moet ge het mij nu zeggen.

En dit moment komt er niet in, oké?

lotta Oké.

limonov Oké.

Stel maar vragen.

We rijden verder.

2.9 Joegoslavië / Limonov, Lotta

lotta Rond die tijd verhuis je naar New York, niet?

limonov In zekere zin.

lotta Hoezo?

limonov Officieel verhuisde ik naar Israël.

lotta Ben je ermee aan het lachen?

limonov Ge zit tegenover een jood.

lotta Limonov,

je speelt met mijn voeten.

limonov Alleen joden mochten het land uit.

Maar als de staat u als een vervelend voorval zag,
werd ge al snel jood.

Ik stond op hun zwarte lijst,

ik was joods genoeg.

lotta Ze wilden je weg.

limonov We wilden ook weg.

Wij waren Rusland beu,

Jelena wou internationaal model worden

en ik wou kunnen schrijven wat ik wou.

lotta En wat was dat met Israël?

limonov Daar moesten wij joden naartoe.

lotta En?

limonov We hebben ons op de luchthaven in een andere rij gezet.

lotta Zo eenvoudig?

limonov Zo eenvoudig.

Stilte.

lotta Ik weet niet of ik het moet geloven.

limonov Ik weet niet of ik u nog kan geloven.

Maar er was de belofte, wat zeg ik, de verplichting
nooit meer terug te keren.

Nooit.

Ik besepte toen pas hoe definitief definitief kan zijn.

Hoe finaal finaal.

Dat beslissingen niks willen zeggen

als ge er nog op kunt terugkomen.

Dit was de laatste blik.
De laatste kus.
De laatste toast.
Nog eentje.
Nog eentje.
Elk gesprek werd een grafrede.
Ze noemden ons durvers.
Ze noemden ons verraders.
Het is hier toch beter?
Toch?
Samen.
Toch?
Thuis.
Toch?
lotta Ik zag je nog nooit zo gevoelig.
limonov Gij zijt getrouwd.
lotta Ja.
limonov Ik nooit.
Ik besef wat
voor altijd
wil zeggen.

2.10 Charkov / Limonov, Jelena, Raja, Venjamin, Anna

raja Ik kan het niet geloven.
Dan zien we u na jaren terug,
en dan is het om te zeggen dat ge vertrekt.

venjamin Zo'n schoon vrouwmens.

raja Ik weet niet of ik u moet verwensen
of geluk toewensen.

limonov Wat ge wenst.

venjamin Ik kan er nog altijd niet van over.
Jelena glimlacht.

raja Hoe gaan jullie daar leven?

limonov Ik schrijf wel.

venjamin Ze woont gelijk al in het Westen.

raja Ge spreekt geen Engels.

jelena Ik ben model.
Daar hebt ge geen Engels voor nodig.

venjamin *kijkt naar rok Jelena* En zo kort.

limonov Ik leer snel.
Voor ge het weet,
bedelf ik u onder de Engelse brieven.

raja Ik spreek dat niet.
New York, was het?

limonov Ja, ma, New York.

jelena Het is daar dat ge het moet maken.
Ik verdien hier al goed,
en daar liggen de lonen nog hoger.

venjamin Ge hebt het getroffen.

raja Ge hebt lef, jongen.
Gij ook, meisje.
Lef.
De bel gaat.

venjamin Verwachten wij nog iemand?
Raja doet open.

raja Anna?

venjamin Wat?

anna Eduard!
limonov Hebben jullie haar iets gezegd?
venjamin Ik weet van niets.
limonov Sorry, Jelena.
anna Is dat Jelena?
Oh, Limonov, Limonov, Limonov.
raja Wilt ge ze buiten?
anna Gij.
Gij.
Gij.
Gij stal hem weg van mij.
Gij.
Hij was van mij.
Gij.
Gij stal zijn ogen,
gij,
gij zijt zo schoon, zo schoon.
limonov Ze is al binnen.
anna Deze arme joodse vrouw valt voor uw voeten.
Zie mij knielen,
ik ben niks naast u.
raja Allez, komt recht.
Geeft uw jas.
anna Hij had groot gelijk.
Groot gelijk.
Ik ben het niet waard hier zo te liggen.
Ik wil een put!
raja Ik zal uw jas weghangen.
anna Ik kom nog niet boven uw enkels uit.
Een put, geef mij een put.
Zo schoon dat ge zijt,
zo schoon.
venjamin Ja, ze is schoon.
anna Zo'n engelengezicht, Eduard.
limonov Hoe wist ge dat we hier waren?
anna Ik in mijn put, en gij aan de hemel.

Een engel, ge zijt een engel.
Zo schoon, zo schoon.
raja Venjamin, zorgt eens dat ze rechtkomt.
anna Ik ben het niet waard te bestaan.
Ge moogt de put delven.
Schep mij onder.
Ik wil zand proeven.
jelena Anna?
anna Ik wil zand proeven.
Ik wil zand proeven.
Jelena helpt Anna recht.
jelena Kom die put uit.
Jelena omhelst Anna.
Neem mijn ring.
anna Ik verdien geen aalmoes.
jelena Houd hem, als aandenken.
Een geschenk, lieve Anna.
Kijk ernaar en bid voor ons.
Bid voor het land dat wacht,
bid dat wat we dromen overtroffen kan worden.
anna Ik bid.
Ik bid.
Mijn knokkels krommen zich voor het gebed.
Limonov begeleidt Anna naar buiten.
Een engel.
Zo schoon, zo schoon.
limonov Ja.
Ja.
Stilte.
Wij moeten vertrekken.
jelena Nu al?
venjamin Nu al?
raja Nu al?
anna Nu al?
limonov Nu al.
raja Onze enige zoon laat moedertaal en vaderland

varen voor den vreemde.
We gaan u niet meer zien.
venjamin En u ook niet.
jelena We schrijven.
raja Ge gaat niet kunnen komen
als ik ziek ben.
limonov Ge wordt niet ziek.
raja Ge gaat niet kunnen komen
als ik u mis.
limonov Ge moet mij niet missen.
raja Ge gaat niet kunnen komen
als ik sterf.
Stilte.
venjamin Altijd is lang.
limonov Vader.
Venjamin en Limonov knikken.
Limonov omhelst zijn moeder.
raja Dat was het dan.

2.11 Joegoslavië / Limonov, Lotta

limonov Gij hebt nog niks over uzelf verteld.

lotta Je hebt nog niks over mij gevraagd.

limonov Wie zijt gij eigenlijk?

lotta Nu komen de vragen pas.

limonov Wat?

lotta Niks.

limonov Wie zijt gij?

Lotta zwijgt.

Gij komt uit een of ander Scandinavisch land,
nee?

Gij zijt blond.

Gij zijt alleszins blond.

Is dat geveerd?

Welke talen spreekt gij anders?

Thuis,

welke taal spreekt gij thuis?

Gaat ge nu gewoon zwijgen?

Ik vertel alles over mezelf,

en gij weigert elke vraag?

lotta Jij wist niet meer over mij

dan dat ik een of andere journalist was.

limonov Een vrouwelijke journalist.

lotta Ja.

Ook dat nog.

Misschien studeerde ik wel Slavistiek,

of heb ik een onderzoeksbeurs

om de psychopathische trekken

van machthebbers in kaart te brengen.

limonov Gij kunt Russisch?

lotta Misschien.

Misschien studeerde ik ook gewoon journalistiek,

en doe ik onderzoek naar de opkomst en ondergang
van nationalisme.

Of misschien ben ik al jaren

Balkancorrespondente voor de Nederlandse televisie.

limonov Gij zijt van Nederland?

lotta Of van de Zweedse radio.

Norsk Rikskringkasting.

Die Arbeitsgemeinschaft der öffentlich-rechtlichen Rundfunkanstalten
der Bundesrepublik Deutschland.

Qu'est-ce que tu veux?

2.12 New York / Limonov, Jelena, Brodski

Limonov pakt de kaart, bladert erin, gooit hem weg.

limonov Ze hebben hier niet eens alcohol!

jelena Doe niet zo onrustig.

limonov Dit is de hel.

De hel staat droog.

Limonov ijsbeert door de ruimte.

Hoe laat is het?

jelena Te laat.

limonov Hij is altijd te laat.

Brodski komt binnen, kijkt zoekend rond.

Niet zwaaien.

Waag het niet te zwaaien.

brodski Excuseer?

Jelena zwaait.

limonov Dag Brodski.

brodski Ik hoopte al dat ik juist was.

Excuseer, er worden mij zoveel Russen doorverwezen die hier neerstrijken.

Wat was de naam ook weer?

Stilte.

limonov Limonov.

jelena Eduard.

Ik ben Jelena, aangenaam.

Dank om ons te ontvangen.

brodski Ik help waar ik kan helpen.

Jullie kwamen hier net aan?

limonov Ja.

jelena We hebben onze koffers nog bij,
zoals ge ziet.

brodski Laat mij dan de eerste zijn u welkom te heten.

jelena Ik heb al veel over u gehoord.

brodski Mensen zeggen maar wat.

jelena In Moskou had u al het statuut van profeet.

Hier hebben ze u heilig verklaard.
brodski Ik schrijf maar wat.
jelena Eduard schrijft ook.
brodski Jelena, dit is een stad voor u.
Hier stelt men schoonheid op prijs.
jelena En naar ik hoor is de stad van u.
brodski Och och, ik ken wat mensen, ja.
Maar van mij...
Moest ik New York zijn, ik zou u meteen in mijn armen sluiten.
Jelena en Brodski lachen.
Ook een sigaret?
limonov Neen.
jelena Dankjewel.
Brodski houdt haar een vuurtje voor.
brodski Weet ge, Jelena,
Amerika is een oerwoud.
limonov *binnensmonds* Het wandelend cliché.
jelena *binnensmonds* Eduard.
brodski Ge hebt hier een olifantenhuid nodig om te overleven.
Ik heb een olifantenhuid.
tot Eduard Gij...
Ik weet niet hoe teer uw vel is.
Bij u, Jelena, wordt uw tere velletje net uw redding.
Waar gaat gij slapen?
limonov We zijn hier net.
jelena Een hotel, waarschijnlijk.
brodski Hoe betalen jullie dat?
jelena Ik ben model.
brodski En gij, Eduard?
Limonov kijkt niet op.
jelena Hij is schrijver.
brodski Ge schrijft ook?
limonov Hij weet goed genoeg...
jelena Geen Engels natuurlijk.
brodski Dat hoeft geen probleem te zijn, voorlopig...
Klop eens aan bij 'Roeskoje Djelo'.

limonov 'Roeskoje'?

brodski 'Djelo'.

Eén van de Russische emigrantenkranten.

Verwacht geen hoogstaande journalistiek

of diepgravend onderzoek.

Maar het houdt uw pen scherp,

tot uw Engels is aangescherpt.

Stilte.

jelena Dank u.

brodski Laat mijn naam maar vallen.

tot Jelena Trouwens:

ik zal u eens voorstellen aan de Glückermans,

goede vrienden van me.

Het zal u daar bevallen.

Limonov kucht.

U ook, Eduard, uiteraard, uiteraard.

Als de gelegenheid zich voordoet.

2.13 Joegoslavië / Limonov, Lotta, [Alex, Jelena, Anderen]

lotta Je bent meteen in de hoogste kringen beland.

limonov Omdat ik journalist werd?

Streel uw ego maar.

lotta Ik bedoel de Glückermans, Brodksi.

De Russische elite in New York.

limonov Het was zalig.

Iedereen hield van ons.

De mooie jonge Russen.

alex Aha, u moet Jelena zijn.

jelena Meneer Glückerman.

alex Wat een heerlijk skeletje.

Brodski vertelde me al over u.

Alex Glückerman, welkom.

U bent?

limonov Limonov.

alex Juist.

De journalist.

limonov Schrijver.

alex U schrijft ook?

Dan bent u hier op de juiste plek.

Daar, praat even met Truman Capote.

En heeft u Andy al ontmoet?

limonov Warhol.

alex Oh, Susan!

Susan!

Blijf even staan.

Susan,

we hebben hier een Russische schrijver.

limonov Susan Sontag.

alex Jelena, Salvador, Salvador, Jelena.

limonov Dalí.

alex Ik zie jullie nog.

Champagne?

Champagne.

Neem wat champagne.
limonov We paradeerden van feest tot feest,
legden contacten.
Dalí wil foto's nemen van Jelena en Grace Jones,
Sontag wil mijn werk lezen,
er is de Vogue voor Jelena,
publicaties voor mij.
anderen *door elkaar* We bellen nog!
Wij moeten samen iets gaan drinken!
Ik schrijf u!
lotta En dan heb je het verkloot.
limonov Ik was eerlijk.
's Ochtends werden wij nog steeds wakker
in een kamer vol kakkerlakken
die waarschijnlijk meer te eten hadden dan wij.
jelena Geduld,
Eduard,
geduld.
limonov Dus ik schreef over hoe New York zich zo graag voorstelt
als dat walhalla voor migranten in dat land van kansen.
En dat onder die pluizige pels
een des te wreder monster schuilgaat.
alex Champagne?
limonov Dat niemand op ons zit te wachten.
We worden als immigrant in een diepe put gedumpt.
De muren zijn glad.
En er is geen ladder.
Er is geen touw om eruit te klimmen.
Maar we zijn vrij!
We hebben het recht ladders te gebruiken, kruip erop!
We hebben het recht elk touw te gebruiken, klim omhoog!
En hoe harder we schreeuwen
dat hun zogenaamde vrijheid slechts lak is,
des te meer beseffen we dat we de taal niet eens spreken.
Dat ze ons nooit zullen verstaan.
En het ergst van al zijn de dissidenten.

Die politiek-correcte doemdenkers
die Rusland bekladden met hun gal.
Omdat zij ons wel verstaan.
Omdat zij zien dat we onze vingernagels eraf krabben,
onze vingertoppen doen bloeden
om uit die put te geraken.
Omdat ze blijven beweren dat het leven hier zo mooi is,
die schijnheilige rattenvangers,
en zo maar immigranten in die put blijven kegelen.
Zij klagen over strafkampen?
Wel, hier ligt een massagraf.
En ze leggen het zelf aan.
lotta Waarom schreef je dat?
limonov Ik dacht dat ik kon schrijven wat ik wou.
Al die dissidenten veranderen eens ze de oceaan oversteken van critici
in cheerleaders van de 'U – S – A'.
Ik niet.
Ik kan alleen maar eerlijk zijn.
Ik ben de dissonant in het koor der dissidenten.
Dat was mijn eerste en laatste artikel.
Het is gepubliceerd,
en ik ben buiten gegooid.
Niet alleen daar:
ook al onze nieuwe vrienden lieten ons vallen.
lotta Je hebt de enige touwen die jullie hadden
eigenhandig doorgesneden.
limonov Vaarwel feesten,
vaarwel carrière,
welkom put.

2.14 New York / Limonov, Jelena

limonov Het is drie uur 's nachts.

jelena Ik ben langer weggebleven dan gedacht.

Limonov probeert haar te kussen.

Nu niet, Eduard.

limonov Ik heb gebeld.

jelena We waren nog foto's aan het nemen.

limonov Ik hoorde muziek.

jelena Niet zo roepen.

De champagne en coke klotsen door mijn kop.

limonov Hij wou u niet doorgeven.

Ge waart u aan het uitkleden,
zei hij.

jelena Omkleden.

Ik werk.

Ik ben model.

limonov Ge zijt geen model,

ge hebt geen agent.

jelena Ik zat bij een agent.

Enfin, een fotograaf.

limonov Enfin, een profiteur.

jelena Ik probeer te redden wat gij hebt verpest.

Ze zetten ons eruit
als we onze huur weer niet betalen,
en gij wilt u niet eens verontschuldigen bij uw krant.
Blijf van mij.

limonov Wij moeten praten.

jelena Ik heb geen zin in praten.

limonov Jelena.

Wij gaan nu praten.

jelena Kom, Eduard,

zwijg.

Ge moogt mij kussen, maar zwijg.

limonov Jelena.

jelena Zoen en zwijg.

limonov Jelena, af!
jelena Wat wilt ge dan?
limonov Ik ben gewoon verliefd.
jelena Gij verwacht verliefdheid met jaloezie.
limonov Gij verwacht uw carrière met prostitutie.
jelena Zie, jaloezie.
Gij kunt u niet amuseren.
Limonov grijpt haar gezicht, trekt haar naar een spiegel.
limonov Kijk.
jelena Au.
limonov Kijk naar uzelf.
Ziet gij iemand die zich amuseert?
Herkent ge haar nog?
jelena Laat mij los.
limonov Kijk, Jelena.
Blijven kijken.
Het is niet omdat uw lijf een pretpark is geworden,
dat ge u daarom zelf amuseert.
jelena Reduceer mij niet tot een ritje
in een rollercoaster.
Hoe zou ik mij met u kunnen amuseren?
Ge lijkt de KGB,
met uw eeuwige achterdocht.
limonov Wanneer hadden wij nog seks?
Ik merk ook dat de wachttijd oploopt.
jelena Ik ben geen attractie.
Eduard, zwijg,
ik zal u wel kussen.
limonov Gij zijt geworden
wat ze hier willen dat ge zijt.
Iedereen danst hier voor het geld.
jelena Waar gij van leeft.

2.15 Joegoslavië / Limonov, Lotta

limonov Hoe zijt gij bij mij uitgekomen?

lotta Dat wil je niet weten.

limonov Nu wil ik het zeker weten.

lotta Ik heb een bronnengeheim.

limonov Ik heb een wapen.

lotta Je wil het niet weten.

limonov Lotta.

lotta Brodski.

Ik deed mijn doctoraat over hem.

limonov Dus toch Slavistiek.

lotta Hij vertelde mij dat jij hier zat,

in een oorlog

waar jij niks mee te maken had.

Stilte.

limonov Gij ook niet

lotta Neen.

limonov Fucking Brodski.

lotta Ik zei dat je het niet wou weten.

limonov 'Was hij echt zo?'

'Ik dacht dat hij in New York zat?'

Gij...

Met uw 'oertkoetka'.

Ik had het moeten weten.

'Oertkoetka'.

En zijn beschuldiging wat mee citeren.

Gij zijt hier door Brodski?

lotta Hij weet alleszins wie je bent.

2.16 New York / Limonov, Jelena

Er is geraasd.

limonov Hoe heet hij?

jelena Wat maakt het uit?

limonov Hoe heet hij?

jelena Eduard, ge kwelt uzelf.

limonov Hoe heet hij?

Jelena staat recht.

Zit.

Het hondje en Jelena gaan zitten.

Hoe heet hij?

jelena Dat maakt toch niet uit?

limonov Het maakt niet uit.

Als het maar een ander is dan gij.

Ik steek om het even welke lul

in mijn lijf,

zolang Eduard er maar niet aan vast hangt.

jelena Het is niet om het even wie.

limonov Dan maakt het uit.

Hoe heet hij?

jelena Jean-Pierre.

limonov Wie?

jelena Jean-Pierre.

limonov Een Fransman?

Jelena knikt.

Fotograaf?

Jelena knikt.

Uiteraard.

Hoe oud is hij?

jelena Dat maakt...

limonov Alles maakt uit.

Hoe oud?

jelena Vierenvijftig.

limonov Ge mist uw vader?

jelena Flauw, Limonov,
flauw.
limonov Is hij knap, uw pa?
jelena Lim...
limonov Is hij knap?
jelena Niet echt.
Kaal.
Een baard.
Hij heeft een loft op Spring Street.
limonov Rijk dus.
jelena Een beetje.
limonov Niet genoeg.
jelena Wat is genoeg?
limonov Kan hij eigenlijk foto's nemen?
jelena Hij is wel oké.
limonov Wel oké?
jelena Niet de beste,
maar...
limonov Waarom dan?
Waarom hij?
jelena Omdat hij al wat dichters staat
bij wat wij konden worden.
limonov Als we maar zwegen.
jelena Ik ga mijn ambitie niet laten vallen
omdat gij alles ziet als een compromis.
Stilte.
limonov Ik zit hier in een land
dat niet op me zit te wachten.
De dichter die de taal niet spreekt.
Ik zit op die verplichte taalcursus,
ik vertel over thuis,
ze vragen me waarom ik weg ging
van gratis zorg, gratis onderwijs.
En ik kan alleen maar zeggen:
ik weet het niet.
Ik weet het niet.

jelena Editsjka.
limonov Laat mij niet alleen.
Gij zijt al wat mij rest.
jelena Ik ga niet bij u weg.
Limonov lacht.
Ze omhelzen elkaar.
limonov Oké.
jelena Maar er is Jean-Pierre.
limonov Ge moogt een minnaar hebben, oké?
Ge moogt de hoer uithangen, oké?
Ik zal uw pooier zijn.
Ja!
Wij, het woeste, vrije koppel,
hoeveel vrijer kan ik worden?
Neuk erop los, Jelena,
werp u voor hun voeten,
maar keer dan terug in mijn armen.
Oké?
Champagne!
jelena Ik drink al genoeg champagne,
dat doet me denken aan werk.
limonov We moeten vieren!
jelena Ja.
Ja.

2.17 New York / Limonov, Jelena

Jelena slaapt, Limonov wil haar nemen.

jelena Nee.

Ik ben kapot.

Limonov zakt neer.

Ze liggen.

Limonov staat recht, grijpt één van haar slipjes van de grond.

Laat liggen, Eduard.

Hij ruikt eraan.

Eduard.

Ze komt recht.

Ze probeert het uit zijn handen te trekken,

hij ontwijkt,

ruikt.

limonov Welke minnaar liet hier zijn sporen na...

jelena Ge zijt het zelf.

We neuken hier al dagen aan een stuk,

ik heb wallen,

en mijn kut doet zeer.

limonov Ge zijt weg overdag.

jelena Ik werk.

limonov Ge hebt dit slipje niet aangehad.

jelena Ge let daar niet op.

limonov Blijkbaar wel.

jelena Ge trekt het van mijn lijf voor ge het kunt zien.

Uw vingers zijn gulziger dan uw ogen.

Hij krabt aan het slipje, snuift.

limonov Raad het zaad...

jelena Eduard, gij let daar niet op.

Het is witverlies.

Hij likt aan zijn vingers.

jelena Stop het.

Stop het.

Ze loopt weg.

limonov Ge vergeet uw slipje!

Hij gooit het haar achterna.

Ze komt terug.

jelena Hij pakt mij in mijn kont, Eduard.

Hij steekt een bal in mijn mond,

en ik kokhals en ik geniet ervan.

Het woeste, vrije koppel.

Die pen die ge mij gaf,

heb ik daarnet nog in zijn kont geramd.

En ik amuseer mij.

Eindelijk.

Ik geniet.

Geniet.

Stilte.

Het is goed, Limonov

Ge zijt vrij.

2.18 New York / Limonov, Zigeuner

*Bonkende muziek.
Limonov zwalpt over scène.
Hij probeert er bovenuit te roepen.
Hij valt, hij roept,
hij schopt, hij slaat.
Iedereen wijkt,
tot hij verlaten in elkaar zakt.
Stilte.
Gehijg.
Zigeuner verschijnt.*

zigeuner Ge zijt niet alleen.
Wees gerust.
De eenzamen zijn niet alleen.
Op een dag zullen ze opstaan.
De schuchtere, de eenzaat,
de man op de bank die iedereen groet,
die kerel aan de bar
die alles heeft behalve oogcontact.
De man met de zeven sloten op zijn deur.
De vrouw die elke dag naar de supermarkt gaat,
omdat ze daar vragen hoe het gaat,
de oude man die wou dat hij eerst gestorven was,
niet zij.
Zie daar,
de vent die gewoon eens met venten wil neuken,
met zijn dochter in een draagdoek.
En zij is er ook, zij die daar zit en praat en lacht,
en 's avonds weent en niet weet waarom.
En hij, die elke dag naar zijn brievenbus loopt
en hoopt op iets anders dan rekeningen
– zijn oprit wordt langer en langer.
En daar komen de hoerenlopers,
de rukkers,

het kind dat blozend wat porno koopt.
De bewoners van bibliotheken,
zij die uren aan hun koffie slurpen
voor het raam van de McDonald's.
En daarginds dondert een bende pubers,
de gedichten in de hand.
En dan volgen ook de dichters,
de schrijvers die niemand leest.
De immigranten,
die droomden van beter,
en hier wegteren.
Zie ze komen,
ze drommen samen,
zie die eenzaamheid,
ze gonzen,
het leger der eenzamen.
Aanschouw de almacht.
Ze bezetten stad na stad.
Gijzelen banken,
fabrieken, kantoren, alles gaat eraan.
En jij,
Eduard Limonov,
jij loopt voorop.
En iedereen zal van u houden.

derde bedrijf – jenny

3.1 New York / Limonov, Zigeuner

*Zigeuner kijkt naar Limonov,
die bewegingsloos ligt.
Limonovs ogen gaan open.
Hij trilt en staart in het ijle.
Zigeuner loopt naar hem toe.
Limonov reageert niet.
Zigeuner pakt zijn gezicht vast,
draait het naar zich toe.
Knipt met zijn vingers.*

limonov Zigeuner?

zigeuner Ah, ge leeft weer.

limonov Gij hier?

Au.

zigeuner Blijf liggen, blijf liggen.

limonov Is er drank?

zigeuner Ge zijt dagen buiten strijd geweest.

Ge herkende mij niet.

Ge zwalpte over straat.

Ge had nauwelijks kleren aan uw lijf.

Uw gezicht rood, uw pupillen groot.

Zelfs de zwervers hadden schrik van u.

Al dagen hangt hij hier rond,

zeiden ze.

Hij eet niet, hij kotst en weent en steelt onze drank.

Hij heeft een mes.

limonov Ze is weg.

Te veel beloofd,

te weinig waargemaakt.

zigeuner Spijtig.

Is ze weer op zoek?
limonov Ge maakt geen kans, Zigeuner.
zigeuner Ik beloof misschien niks,
maar ik maak het wel allemaal waar.
limonov Ik dacht niet u nog te zien.
zigeuner Ik dacht ook al dood te zijn.
Hoe vlot het met de poëzie?
limonov Ik sta nu ook op straat.
zigeuner Inderdaad!
Collega's!
Daar kunnen we op drinken.
Als er drank is.
limonov Als er geld is.
zigeuner Als er geld is, is er drank.
Ik ken mijn geboden.
limonov Wat doet gij in New York?
zigeuner Hoe noemen ze dat hier?
Midlifecrisis?
Zigeuners zwerven, zigeuners zwerven,
dat zijn wij onze naam verplicht.
Blij te zien dat ge mijn goede raad volgde.
Ge zijt groter dan Charkov,
groter dan Moskou.
limonov Door uw goede raad sta ik hier op straat.
zigeuner Nee.
Ge staat in New York.
Dat is iets anders.
limonov De eeuwige optimist.
zigeuner Hebt ge echt geen geld?
Ik heb dorst.
limonov Ik heb niks!
Ik ben niks.
Ik heb me gisteren door een zwarte zwerver laten neuken.
zigeuner Ge schrijft niet meer?
limonov Wat zou ik moeten schrijven?
zigeuner Wat ge mij zegt:

de Russische dichter laat zich door daklozen dekken.
limonov Dat is geen materiaal voor poëzie.
zigeuner Wie leest er hier poëzie?
limonov Ik kan geen proza.
zigeuner Ik heb u nog nooit horen zeggen dat ge iets niet kon.
limonov Wel: ik kan het niet.
Ik ben beter in mensen doen geloven dat ik iets kan,
dan in het effectief doen.
zigeuner Eduard, Ed,
ik ben één van die mensen die gelooft dat ge het kunt.
limonov Ge zijt een uitstervend ras.
zigeuner Lig en zuip,
als ge dat wilt.
Maar schrijf.
Zigeuner staat op.
limonov Dat de heilige Brodski maar schrijft.
Blijft gij hier?
zigeuner Ik ben Zigeuner.
Ik moet zwerven.
limonov Ik heb misschien nog soep staan.
zigeuner Ge zijt dagen weggeweest.
limonov Misschien is hij nog goed.
zigeuner Wat voor soep?
limonov Zuurkool.
zigeuner Oude koolsoep bedoelt ge.
limonov En een borrel.
zigeuner Doe uw schoenen aan.

3.2 New York / Limonov, Ambtenaar, Wachtenden

ambtenaar En in welke sector wilt u aan het werk?

limonov Ik ben al jaren schrijver.

Ik werk.

ambtenaar Dan zou ik dat op uw papieren moeten zien.

limonov Het is niet mijn schuld dat geen enkel land
mijn arbeid erkent.

ambtenaar Heeft u ervaring in de horeca?

limonov Ik schrijf.

ambtenaar Mensen uit uw sector hebben meestal ervaring in de horeca.

limonov Ik doe mijn werk.

Waar blijft mijn geld?

ambtenaar U moet niet aanvallend worden, meneer.

de een Waart dan in uw eigen land gebleven.

We zijn aan het wachten.

nog een Ga terug.

limonov Ik mág niet terug!

Zin in een gedicht?

Wil er iemand een gedicht?

Heeft er iemand in dit kloteland

enig benul van poëzie?

'Ge moogt zeggen wat ge wilt,

maar verwacht niet dat er iemand luistert.'

ambtenaar Er zijn nog mensen achter u,

die ik ook graag zou helpen.

limonov Helpen?

Zijt gij mij aan het helpen?

ambtenaar Bent u Amerika dan voor niks dankbaar?

limonov Voor mijn uitkering.

ambtenaar Arm Amerika.

limonov Ik ben arm,

Amerika niet.

3.3 Joegoslavië / Limonov, Lotta

*Avond, de bar van een hotel.
Er wordt gedronken.*

lotta Arme Limonov.

Hij is eindelijk single.

limonov Een tijd.

lotta En dan?

limonov Jenny.

Lotta lacht.

lotta 'Jenny Jackson', ja.

limonov Ja, Jenny Jackson.

lotta Ha.

limonov Wat?

lotta Die naam.

Wat trok je aan in 'Jenny Jackson'?

limonov Ze was de eerste volbloed Amerikaanse die mij zag staan.

lotta Volbloed Amerikaanse?

limonov En ze was miljonair.

lotta Ze was de dienstmeid van een miljonair.

limonov Hoe-

lotta Sommige mensen doen research, Limonov.

limonov Bij mij heeft het maanden geduurd voor ik dat doorhad.

lotta Jij bent niet zo goedgegelovig.

limonov Neen, ik ben niet goedgegelovig.

Ik ben naïef.

lotta Dat is een synoniem.

limonov Begin geen taaldiscussies met een schrijver.

Ik had mezelf uitgenodigd op een feest.

Ik belde aan en Jenny deed open.

Sommigen gaven haar een kus

dus dacht ik dat zij de vrouw des huizes was.

lotta Dus de gastvrouw staat een heel feest lang bij de deur?

limonov Wist ik veel.

Plots zat ik, de schooier,
op de schoonste plek waar ik ooit was geweest.
Een groots, decadent, overweldigend feest.
De Glückermans waren er niks tegen.
Het feest eindigde met ons twee in de keuken.
lotta Daar eindigt elk feest:
in de keuken,
en door de deur gonst nog muziek.
limonov Zoudt gij zijn blijven slapen?
lotta Het was de eerste nacht.
limonov Er was gedronken.
lotta Hoeveel?
limonov Het was misschien de enige kans.
lotta Dus je bent blijven slapen.
limonov Neen.
Ik wou het slim spelen,
niet te gretig overkomen,
niet de wegwerpminnaar zijn.
Al wou ik wel.
lotta Ik ken het.
Limonov schenkt bij.
limonov Op onze tweede nacht!

3.4 New York / Limonov, Jenny

jenny Ik ga slapen.

limonov Ik ga mee.

jenny Gij gaat naar huis.

limonov Ik ga hier niet meer weg, Jenny.

jenny Dan bel ik de politie.

limonov Ik leg me al klaar.

Waar is uw bed?

jenny Buiten, Eddy.

limonov Dat lijkt me wat fris,
met die regen.

jenny Ik ben serieus.

Jenny wil de telefoon nemen,

Limonov is haar voor.

Hij doet alsof hij belt.

limonov Ja, politie?

Er staat hier een geile Rus in mijn huis,
en ik vroeg mij af:

leveren jullie ook handboeien?

jenny Geef die telefoon.

limonov Of is dat afhalen?

jenny Nu.

limonov Hier.

Limonov geeft de telefoon terug.

Jenny draait een nummer.

jenny Hoe noemt ge dit?

Ze grijpt zijn kruis,

hangt voor zijn lippen.

Als Limonov toe wil happen:

Juist.

Seksuele intimidatie.

Er klinkt een stem aan de andere kant van de lijn.

limonov Oké, oké,

ik ben weg.

Jenny legt af.

Maar gij geeft mij uw nummer.
Jenny krabbelt haar nummer op een servet.
jenny En nu buiten.
limonov We kunnen ook gewoon slapen.
Meer niet.
Jenny neemt de telefoon.
Ik bel u.

3.5 New York / Limonov, Zigeuner

zigeuner Brood, vlees

en om de zoveel tijd een kut.

Meer is het niet,

het leven.

limonov Ik vind dat genoeg.

Alleen voor die kut zou ik al leven.

zigeuner Maar alleen op kut zou het niet gaan.

limonov Ik ben aan dat boek begonnen.

zigeuner En?

limonov Kut.

Zigeuner lacht.

Ik dacht dat wij hier gelukkig gingen worden, Zigeuner.

Maar het is hier nog erger.

In Rusland heeft een dichter tenminste aanzien,

daar gaat ge langs voor advies.

De wijze die de weg toont.

Ambitie is een gif.

Begin er niet mee.

zigeuner Ik blijf er vanaf.

Ik ben aan veel verslaafd,

maar ambitie, dat heb ik nooit gesnapt.

Van trappen lopen wordt iedereen moe.

limonov Hoe zijn dichters hier in godsnaam

aan hun softe imago gekomen?

Poëzie

dat is brood, vlees

en om de zoveel tijd een kut.

zigeuner Wij begrijpen elkaar,

wij Russen.

Kom, dichter, wijs mij de weg.

3.6 Joegoslavië / Limonov, Lotta

limonov Welkom in de Servische republiek.

lotta Waar zijn we dan precies?

limonov Dat mag ik niet...

lotta *scherp* Limonov.

limonov We rijden op de M1.

lotta *knikt* De snelweg van Broederschap en Eenheid.

limonov Wat?

lotta Aangelegd na de Tweede Wereldoorlog

als symbool voor de overwinning

op de primitieve haat der volkeren.

kijkt Limonov aan

En nu kan je door mijnen niet eens plassen

aan de kant van de weg.

limonov Waarom wil je eigenlijk naar Karadžić?

lotta Ze noemen hem de slager,

en hij noemt zich een dichter.

limonov Een dichter is niet soft, dat zeg ik net.

3.7 New York / Limonov, Jenny, [Lotta]

Limonov laat haar een gedicht lezen.

limonov En?

jenny Ja...

Ze zwijgen.

Ze leest het nog eens.

Ik snap er niks van.

limonov Het gaat over u.

jenny Dat weet ik,
ge gaf het aan mij.

Lotta lacht.

lotta Een liefdesgedicht?

limonov Ik weet het.

Ik schreef het eigenlijk voor Jelena.

limonov Wat snapt ge niet?

Ik schrijf zonder metaforen,
gebruik geen enkel moeilijk woord...

jenny 'Metaforen'.

limonov ...duidelijker kunt ge niet zijn.

jenny Ik heb er gewoon geen gevoel voor.

limonov Het is puur gevoel,
wat moet ge meer hebben?

jenny Ik ben zo iemand die in het museum
eerst op het kaartje
moet lezen van wie het schilderij is
om te weten of ik enthousiast moet zijn.

limonov En wat zegt mijn kaartje?

jenny Dat is het enige dat ik begrijp,
die 'Limonov' onderaan.

limonov Het is bewonderenswaardig
hoe gij al zo lang hebt kunnen overleven
zonder ook maar ooit buiten uw wereldje te breken.

jenny Kent ge dat verhaal van die onderzoekers
die de aarde moesten meten?

Ze hebben die de hele wereld rondgestuurd.
In achttienhonderd of zoiets.
Hebt gij mij dat verteld?
Die zeilden naar overal.
Het is uiteindelijk gemeten door een man in zijn living,
zonder een poot in die wereld te zetten.
Wie weet het meest van de wereld:
hij die overal eens passeert,
of hij die thuisblijft
en weet wat hij daaraan heeft?

3.8 Joegoslavië / Limonov, Lotta

lotta Mijn vader is zijn hele leven bezig geweest met Zuid-Afrika.

Maar hij is daar nooit geweest.

Hij wou het regime niet steunen.

Ik ben deze zomer naar daar gegaan

– de apartheid is nu gedaan –

zijn assen in mijn bagage.

Ik heb de Tafelberg beklommen

en hem daar uitgestrooid.

Lotta haalt een steentje boven.

Dit steentje is van daar,

op dat moment.

In mijn zak gestoken zonder na te denken,

en nadien veel uit mijn zak gehaald

om na te denken.

Limonov, het liefdesgedicht in de hand.

limonov Toen ik weer in ons leeggehaalde appartement kwam

zag ik alles wat Jelena nog had laten liggen.

Een witte sok,

een peuk met wat lippenstift op,

een foto van haar

naakt aan mijn voeten.

Ik nagelde haar met spijkers aan mijn muren.

Onder elk voorwerp hing zo'n museumkaartje.

'Tampon van Jelena'.

Er was vijftien man op de vernissage.

lotta Het is een stom steentje.

Het heeft niks met hem te maken.

limonov Dat hele memoriaal was ook niks.

Zelfs een Taj Mahal vervangt geen mens.

3.9 New York / Limonov, Jenny, [Lotta]

jenny Dus zo woont gij, Eddy.

Ik moest een kwartier op de lift wachten,
en ze hebben mij al drie keer crack proberen verkopen.

limonov Ze belde ineens aan.

Ik heb de lift geblokkeerd
zodat ik Jelena van mijn muren kon halen.

jenny Hebt gij een hond?

limonov Wat?

jenny Het ziet eruit alsof ge een hond hebt.

Het ruikt ook zo.

Ge verwaarloost uzelf.

Jenny pulkt in de zetel, haalt haren boven.

Zijt gij aan het ruiven, Eddy?

limonov Ik heb geen hond.

jenny Ik heb jeuk,

ik ben allergisch voor honden.

Jenny kijkt rond.

Dit gaat toch niet.

limonov Misschien moet ik bij u komen wonen.

lotta Serieus?

jenny Het is niet mijn huis...

limonov Uw baas heeft mij graag,

dat gaat het probleem niet zijn.

jenny Gij wilt echt samenwonen?

limonov Ik denk dat wij daar klaar voor zijn.

lotta Als ge in een kasteel kunt slapen,
slaapt ge in een kasteel.

jenny *blij* Pak uw spullen,

we zijn hier weg.

Zij kust hem.

limonov Als Jelena er nooit was geweest,

zou ik nu misschien best gelukkig zijn.

Stilte.

jenny Zoiets zegt ge niet.

limonov Jenny, stel u niet aan.
jenny Wilt ge een hond?
Voor de eenzaamheid?
limonov Lach er niet mee, Jenny.
jenny Gij zou moeten staan kwispelen,
met uw nieuw teefje.

3.10 New York / Limonov, Zigeuner, [Lotta, Debby]

zigeuner Weet ge waar ge het echte verschil ziet?

Tussen Amerika en Rusland.

Het echte verschil.

Vraag het, Limonov, vraag het.

Limonov haalt zijn schouders op, kijkt naar Lotta.

limonov tegen Lotta Gij?

Lotta haalt haar schouders op.

zigeuner Het strand.

lotta Het strand?

limonov *imiteert Lotta* Het strand?

zigeuner Het strand.

Als Amerikanen gaan zwemmen,

dan blijven ze gewoon op het strand,

hoogstens met hun voeten even door het water waden.

Als Russen gaan zwemmen,

dan zwemmen ze zo ver mogelijk,

voorbij boeien,

de diepe golven in,

in open zee,

zo ver hun adem en hun kracht het toelaat.

debby En ik zei nog:

ge moet die petitie tekenen.

zigeuner Dat is het verschil.

debby Ge kunt van thuis uit echt iets betekenen.

zigeuner Bij ons is redder een job, geen stoel.

3.11 New York / Limonov, Jenny, Debby

debby Petities, dat zeg ik.

Want het is gemakkelijk hier wat in uw zetel te zitten,
maar daarmee gebeurt er niks.

Ik bedoel:

ik let op wat ik koop,

ik kweek mijn eigen groenten,

eet gezond,

maar sommige mensen hebben die luxe niet.

limonov Vindt gij uzelf interessant?

jenny *waarschuwend* Eddy.

debby Wat?

limonov Vindt gij uzelf interessant?

Debby grijpt haar spullen bij elkaar.

Nee, blijf, blijf.

Het begint net leuk te worden.

debby Waarom doet ge dit?

limonov Als ge het serieus meent met de wereld

loopt ge niet rond met een clipboard vol krabbels,

maar met een mes.

jenny Eddy.

debby Door ons staat er hier om de hoek nog een park.

limonov Gij zijt een van die mensen

die niet de wereld

maar zijn geweten probeert te redden.

debby Ge plaatst mij in een hokje.

jenny Eddy, dat is een vriendin.

limonov Och, mensen plaatsen zichzelf in hokjes.

Maar goed, haal de sloophamer boven.

Kies uw eigen hokje.

debby Deed ik dat niet net?

limonov Het enige dat ge zei,

is dat uw hokje u niet bevalt.

jenny Ge moet u dat niet aantrekken,

hij is depressief.

limonov Maar goed:
kies uw hokje.
Kom, kies!
De tijd loopt.
Limonov speelt met zijn mes.
Tik, tik, tik.

debby Ik wil geen hokje.
limonov Dan kies ik voor u.
jenny Eddy, ik ben weg.
limonov Tik, tik, tik.
Het hokje van de besluitelozen,
van de inhoudslozen.
Tik, tik, tik.
De laatste seconden...

jenny Ik meen het.
Ge zijt weer bezig.
Gij meent dit niet.
naar Debby Hij meent dat niet.

limonov Er is nog plaats bij de middelmaat.
debby Stop ermee.
limonov Het verweer van de machteloze.
Tik.
Tik.
Oh.

jenny Speel niet zo met haar.
Het is waar:
gij zijt beter met woorden.

jenny/debby En ge denkt daarom dat ge ook beter zijt dan wij.
jenny Maar wij weten dat mensen iets aan ons hebben.
Wij houden van mensen.
Hoe middelmatig ook.
De onmacht,
de mislukking.

jenny/debby We vinden dat schoon.
limonov Omdat ge uzelf daarin herkent.
jenny Omdat ik daarin mezelf herken, ja.

Omdat ik dan weet dat ik niet de enige ben die al eens mislukt.
limonov Wat was uw naam?
debby Debby.
limonov Nog nooit van gehoord.
debby Ik wel van u.
limonov Dat zegt genoeg.

3.12 Joegoslavië / Limonov, Lotta

Lotta aan de telefoon, alleen.

lotta ...het is gewoon een kwestie van de juiste vraag vinden.
Dat hij niet weer achter zijn provocerend schild kruipt.
Maar dat is een en al onzekerheid.

...

Ja.

Overbewust.

...

Dat is ook normaal.

Alles wat hij schrijft gaat over zichzelf.

Wat voor leven heb je

als elke keuze

niet meer alleen gaat over wat je wil

maar over:

wat geeft het beste verhaal?

...

Limonov verschijnt, luistert.

Zij merkt niets.

Nee, daarom zit ik hier niet.

...

lacht Oké,

het is ook goed voor mijn verhaallijn:

'Moeder laat kind achter
voor oorlogsavontuur.'

Ze lacht.

Hoe gaat het met haar?

...

Natuurlijk vraagt ze naar mij.

...

Ik kan daar van hier niks aan doen.

...

Ja,

ik pas op.

Ik zal mijn gordel aandoen.

...

Dat weet ik,
dat je dat niet bedoelt.
Maar mag ik ook eens leven?

...

Hij is niet normaal,
dat is het net.
Bij hem is alles voluit.
Als hij een vrouw wil verleiden,
komt hij niet met loze, klaaglijke clichés.
Neen.
Hij snijdt voor haar ogen zijn polsen over.

limonov Pols.

Lotta schrikt op. Limonov grijpt de hoorn uit haar handen.

In de hoorn:

De eerste snee is makkelijk.
Uw huid gaat open,
het doet amper pijn.
Het is pas bij de aders dat het lastig wordt.
Het ketst af op dat taaie weefsel.
Ik kon niet kijken,
doorbijten dacht ik,
en dan het mes met een korte snok
naar beneden trekken.
Goed doorduwen
– elastischer dan ik dacht –
tot het bloed stroomt.

Lotta grijpt de hoorn terug.

lotta Ik ga je moeten terugbellen.

limonov En haar hondje mijn bloed maar oplikken.

De andere pols lukte niet meer.

lotta Ik wist niet dat je hier nog was.

Heb je mij heel de tijd gehoord?

limonov Och neen.

Limonov vertrekt.

lotta Je mag blijven.

Limonov buigt zich dicht naar Lotta.

Neus aan neus.

Begint zijn nagels te kuisen met zijn mes.

Ben je er trots op?

Limonov haalt zijn schouders op.

limonov Ik geloof in liefde.

Stilte.

Geloofde.

lotta Jij gelooft in conflict.

limonov In Charkov,

ik was hooguit elf,

ik werd in elkaar geslagen door Joelka,

een Siberiër.

Half bewusteloos.

Meer blauwe plek dan vel.

Ze hebben me naar huis gesleept.

Ze legden rosse muntjes op mijn wonden.

Mijn moeder gaf Joelka gelijk.

Meer nog.

Ze feliciteerde hem.

Altijd.

Ze koos consequent partij voor mijn tegenstanders.

lotta *lacht* Arme Limonov.

limonov Wacht.

Die dag heb ik iets beseft.

Er zijn twee soorten mensen:

mensen die ge in elkaar kunt slaan,

en mensen die ge niet in elkaar kunt slaan.

En als ge ze niet in elkaar kunt slaan,

is het niet omdat ze sterker zijn,

maar omdat ze bereid zijn tot moord.

lotta Zou jij moorden?

Limonov kijkt naar de recorder.

limonov Zoudt gij mij slaan?

lotta Heb je al vermoord?

Limonov kijkt naar de recorder.

limonov Was jij hier niet voor Karadžić?

lotta Jij kan niet liegen.

limonov Ik heb onlangs fictie geschreven,
weet ge dat?

Mijn eerste boek dat flopte.

Neergesabeld door de recensenten.

Waardoor zij ook de enigen zijn
die het hebben gelezen.

Fictie is mijn ding niet.

3.13 New York / Limonov, Jenny, [Lotta]

*Limonov, naakt op een hobbelpaard.
Jenny komt binnen.*

jenny Wat doet gij in de kinderkamer?

Ze merkt dat hij naakt is.

Eddy, zot, doe kleren aan.

limonov Ik was naakt.

Ik zat op een hobbelpaard.

lotta Zoals dat gaat.

limonov Zoals dat gaat.

limonov Zet u.

limonov Er waren er twee.

Hij wijst naar een ander hobbelpaard.

Jenny lacht, raapt zijn kleren bijeen.

jenny Ah, ik zie u graag.

Straks staat mijn baas hier,

of één van zijn kinderen.

limonov Jenny, ik moet u iets vragen.

Iets heel belangrijk.

jenny Wat is er mis, Eddy?

limonov Zet u.

Jenny gaat ongemakkelijk op het hobbelpaard zitten.

Kijk, Jenny.

In de liefde...

Limonov duwt zich af, hobbelt.

jenny Wat?

limonov Stel:

ze sturen mij naar de gevangenis

en ik krijg de doodstraf.

jenny Eddy.

Ge schrijft boeken.

limonov Het is een voorbeeld.

Maar stel.

Dan wil ik de soort liefde

waarbij mijn lief
de sleutels uit haar baas zijn bureau haalt,
derde schuif rechts
naar die kluis daar loopt,
ze opent,
zijn machinegeweer neemt
en me komt bevrijden.

Kunt ge dat?

jenny *aarzelend lachend* Eddy...

limonov Kunt ge dat?

jenny Wat zijt ge van plan?

Limonov stopt met hobbelen.

Jenny stopt met lachen.

limonov *nadrukkelijk* Kunt gij zo van mij houden?

Stilte.

jenny Eddy, dat is belachelijk.

Het is niet omdat gij problemen zoekt,
dat ik dat ook moet doen.

Dat klinkt stoer,

al uw revolutionair gedoe,

maar dan sluiten ze u op,

en meer verandert er niet.

Ja, ik zal nog van u houden.

Nee, ik zal u niet laten vallen,

maar het is uw eigen probleem.

limonov En hop.

Limonov hobbelt.

lotta Had Jelena het gedaan?

3.14 New York / Limonov, Jelena

Jelena verschijnt uit een pashokje.

jelena Wat denkt ge?

limonov Jelena,

we zijn hier niet alleen in de winkel.

jelena Ik mocht kiezen wat ik wou, toch.

limonov Kleren, ja.

Ik dacht niet dat ge bij de lingerie ging neuzen.

jelena Alsof ge het niet leuk vindt me zo te zien.

Is het wat te klein?

Oh, mijn schaamhaar piept eruit.

Dit gaat beter zijn.

Jelena verdwijnt.

limonov Jelena, doe kleren aan,

uw tepels steken mijn ogen uit.

jelena Wat?

limonov Niks.

Ge wilt mij eindelijk terugzien,

en we praten niet eens.

jelena Praat maar.

limonov Hoe gaat het?

jelena Is dit beter?

Ze verschijnt, een nieuw slipje aan.

limonov Ge snuift weer.

jelena Hangt er nog?

limonov Hoe gaat het met u?

jelena Dat hebt ge al gevraagd.

limonov Ge hebt niet geantwoord.

jelena Hierin ziet ge mijn schaamhaar niet,
maar ik vond de kleur van het vorige mooier.

Wat denkt gij?

limonov Ik denk niks.

jelena Ach, Editsjka, gij betaalt,

geef mij op zijn minst uw mening.

limonov Neem ze allebei.

Jelena draait zich om, verdwijnt weer.

Ik hoorde dat ge op den dool zijt.

jelena Gij moet niet zo vissen.

Ja, ik ben weer alleen,
nee, ik voel mij niet goed.

limonov Ge hebt mij nog niks gevraagd.

Kunnen we niet meer eerlijk zijn?

jelena Ge ziet bleek.

limonov Ik ga betalen.

Dan kunnen we iets gaan drinken.
Praten.

jelena Is het oké als er een vriend bij komt zitten?

limonov Kunnen we niet even...

Jelena duikt het pashokje in.

jelena Hij is al onderweg!

limonov Laat ons kappen met de komedie, Jelena.

We gaan weg:

nu kan het nog.

Ge kunt mij vertrouwen:

ik maak geen fouten meer,
of toch niet dezelfde.

Ik zoek een job,

een gewone job, een domme job, een doordeweekse job,

verkoper, hier in de winkel,

verhuizer, ik verzin wel iets,

en gij blijft model,

of nee,

gij loopt een catwalk op,

ja,

en ge schiet dat publiek neer,

en ik rijd met u weg,

en we trekken met ons twee de baan op,

leven van wat we vinden.

Ik zie u graag.

Ik kan daar niet mee stoppen,

ik heb geprobeerd, ik probeer nog steeds,
maar ik kan het niet, ik kan het niet.
Jelena komt uit het pashokje.
jelena Waarover waren we bezig?
Oh, ja, we gingen ze allebei nemen.

3.15 New York / Limonov, Jenny, [Lotta]

jenny Ge kunt niet alles willen.

limonov Pas op,

ik zag Jenny graag.

jenny Dat maakt u ongelukkig.

lotta Het zegt genoeg

dat je de nood voelt dat te verduidelijken.

jenny Kunt ge u echt niet voorstellen

dat een leven ook geslaagd kan zijn

zonder roem en succes, Eddy?

Ze kijkt Limonov aan.

limonov *nog steeds tot Lotta* Echt.

Ze is de enige die ik ooit vertrouwde.

Een vrouw die ik niet moest oplossen.

jenny Dat het criterium voor een geslaagd leven

bijvoorbeeld de liefde kan zijn?

Limonov lacht, herpakt zich.

limonov Ik mocht verdrietig zijn,

ik mocht grof zijn,

ik kon bij haar schrijven.

Ik had mijn eerste roman bijna af.

jenny *nadrukkelijk* Eddy?

limonov Hebt gij ook niet het gevoel

dat liefde een soort seksuele afwijking is?

jenny Eduard,

ik ben serieus.

limonov Ik ook.

Ik kan er mij niks bij voorstellen,

bij dat kabbelend geluk.

Wat is een landschap zonder bergen meer

dan een wei om op te grazen?

Akkoord,

ge wordt niet moe van het klimmen.

Ge struikelt niet over uw poten bij het dalen.

Ge kauwt en herkauwt en herkauwt.

Maar ik wacht nog steeds op de eerste die me bewondert
met mijn mond vol gras.

jenny Wat wilt ge dan?

limonov Ik wil binnendringen op de première van een of ander ballet
en dat met diamanten bezette publiek
doorzeven met een mooi, nieuw machinegeweer.

Jenny zucht.

jenny Eddy, ge zijt depressief.

limonov Ja,
maar ik zal in boeken staan,
gij niet.

Of toch:

‘Vrouw van Limonov.

Verdere informatie ontbreekt.’

jenny Wat zijt ge met een leven
dat alleen achteraf op iets trekt?

Als ze uw leven verfilmen,
kom ik er sympathieker uit.

Stilte.

Wilt gij echt nooit kinderen?

limonov Kinderen zijn uitstelgedrag.

Kweken in de hoop dat zij wel iets verwezenlijken,
en gij zit vast.

lotta Komaan.

limonov Niet als ge er een ander voor laat zorgen, nee.

jenny Ga mee op vakantie,
dat gaat u goed doen.

3.16 New York / Limonov, Jenny

jenny Sorry.

limonov Ge zijt even op vakantie geweest.

jenny En gij wou niet mee.

limonov Mijn boek moest af.

jenny Van wie?

limonov Ik heb discipline nodig.

jenny Ik ben zelfs al zwanger.

limonov Wat?

jenny Gij wou geen kinderen.

limonov Gij zijt – wat? – twee weken weggeweest...

jenny Meer dan een maand.

limonov ...en gij zijt al zwanger?

jenny Ik weet het, sorry.

Ik zag gewoon geen toekomst met u.

Wat ik wou

– wat ik wil –

zijn helemaal andere dingen dan gij.

Ik wil geen avontuur.

Ik wil niet lijden voor

kunst of een of ander ideaal.

Het kan mij niks schelen

dat ik werk voor iemand die een veelvoud van mij verdient.

Ik snap niet waar gij u druk over maakt:

wij hebben daar toch geen last van?

Hij is de vriendelijkste baas die ge u kunt voorstellen,

en gij schreeuwt om een revolutie

alsof hij persoonlijk u alles heeft afgepakt.

Terwijl hij mijn loon betaalt!

Waar gij ook van leeft!

Hij maakt er geen enkel probleem van dat gij hier woont,
meer zelfs:

hij heeft u graag.

Gij zoekt conflicten waar er geen zijn.

En ik wil gewoon een huis, een tuin en een kind.

En die verlangens zitten even diep in mij
als uw roep om rechtvaardigheid.

Wij zijn te verschillend.

limonov Wij willen toch allebei een andere wereld.

jenny Ja.

Maar ik maak het zo gezellig mogelijk in deze.

En waar het prikt,

leg ik een kussen.

Als ik iets niet wil zien,

hang ik een gordijn.

Want ge kunt niet heel de wereld veranderen.

Toch niet in uw eentje.

Ik probeer ook.

limonov Met petitie's.

jenny Ja, met petitie's.

Dat is niet veel, ik weet het.

Maar het is iets.

Stilte.

limonov Ik dacht dat ik degene ging zijn

die het ging verkloten.

jenny Ik ook.

Jenny loopt weg,

draait zich om,

wrijft nog even over haar buik,

werpt een kus,

en verdwijnt.

3.17 Joegoslavië / Limonov, Lotta

lotta Je zou voor minder vrouwen gaan haten.

limonov Mannen stellen uiteindelijk
minder vaak teleur.

lotta Daar ging je nu nogal vlug over,
over die mannelijke escapades.

limonov Wat moest ik zeggen?

Ik was Jelena net kwijt.

Ik had hen nodig.

Ik had liefde nodig.

Iemand die mij vastpakte.

Sterke armen.

Ik merkte dat ik kreunde

zoals Jelena kreunde.

Krijste zoals zij krijste.

Ik nam haar vuile woordjes over.

Trok haar gezicht.

Ik wou voelen wat zij voelde.

En ik wist nog niet waarom.

Ik begrijp nog steeds niet

waarom zij mij verliet.

Ik haat vrouwen niet.

Maar ik was niks,

ik had niks,

en mannen pijpen beter.

3.18 New York / Limonov, Ferlinghetti

ferlinghetti Ik dacht dat gij op straat leefde?

Ik zag u al in een riool rotten,
over straten zwerven,
schooiers neuken, vuilnisbakken leeg vreten.
Maar nu zit ik hier verdomme met een kristallen glas in de hand.
Dit slaat alles, en ik ben wat gewend.
Niet dat ik geld schijt,
ge weet hoe het gaat met boeken,
zeker als ge obscure boeken uitgeeft.
Ik las uw boek als waar gebeurd – onterecht,
maar toch: al die details.
Ik had me al voorbereid te trakteren.
Ge kunt goed liegen.

limonov Alles wat ik schrijf is waar.

ferlinghetti Toch?

Klootzak.
Nog beter!
Uw boek is echt indrukwekkend.
Die genadeloze eerlijkheid waarmee ge uw leven fileert.
Geen gezeik over strafkampen, censuur en dergelijke depressiva
zoals al die andere Sovjetschrijvers doen.

limonov Brodksi.

ferlinghetti Fuck Brodksi.

Eindelijk een nieuwe stem.
Een stem die praat over nu, over hier,
over 'het echte leven' gelijk ze zeggen.
Schaamt gij u niet,
als ge schrijft?

limonov Waarom zou ik?

ferlinghetti Omdat ge uzelf de grond in boort.

Eerlijk, Eduard, zeg het.
Zijt ge de matras van een miljonair?
Het omhooggeschoten homohoertje?
Of zijt ge zelf de miljonair

die zijn plezier zoekt in achterbuurten?
limonov Ik heb aangepapt met de dienstmeid.
Zij is gaan lopen met een vent
en ik met haar job.
Welke snob wil er geen Russische dichter als butler?
We zijn zo gewild, wij Sovjetdissidenten.
Wij bewijzen het Westerse gelijk.
ferlinghetti En gij haalt het met uw boek genadeloos onderuit.
Geweldig!
Ik hier maar ongemakkelijk schuifelen,
en ge blijkt butler!
Waar is uw chef?
limonov Hij is hier bijna nooit.
Ik slaap in zijn bed,
ik drink van zijn wijn.
Ik loop naakt door het huis,
ik scharrel meisjes op
– hij heeft zo'n spiegel boven zijn bed hangen,
net in de juiste hoek –
en als hij arriveert,
staat alles op zijn plaats,
en ik op de mijne.
ferlinghetti Ge weet het lot wel naar uw hand te zetten.
Daar zit een tweede boek in.
limonov Ik was beter af in Rusland.
ferlinghetti Zegt hij in dit huis.
limonov Het is niet het mijne.
ferlinghetti Ge zijt ambitieus.
limonov Ik zie niet in waarom ik tevreden zou moeten zijn
met minder dan alles.
ferlinghetti En in de liefde?
Valt ge nu op venten?
limonov Op allebei.
Ik zie niet in waarom ik tevreden zou moeten zijn
met minder dan alles.
ferlinghetti Ha!

Ge zijt geniaal.
limonov Dus ge gaat mij publiceren?
ferlinghetti Graag.
Enfin, als dat einde anders kan.
Zou het niet beter zijn
om op het eind een politieke moord te schrijven?
Eindigen met een knal.
Nog meer choqueren,
nog meer effect.
Limonov wijst naar een geweer aan de muur.
Loopt er langzaam heen.
limonov Moet ik schieten?
Wie neem ik?
Diplomaten, staatshoofden, een secretaris-generaal.
Maakt het uit?
Het loopt hier allemaal rond,
in dit gated community ghetto.
Al die hoge functionarissen in kostuum met das,
hun uniform van de macht.
Zeg het,
wie moet ik nemen?
ferlinghetti Blijf staan.
limonov Choqueer ik u?
Limonov laadt het geweer.
ferlinghetti Laat dat liggen.
limonov Volgens mij heeft het effect.
ferlinghetti Verdomme stopt ermee.
limonov Moet ik u neerknallen?
Teken dan maar eerst.
De schrijver die zijn eigen uitgever neerknalt.
Mijn boek zal meteen gepubliceerd worden.
Een cultboek en verkoopsucces.
Het handboek der haat voor de eenzaam.
Dat was toch wat ge wou?
Eindigen met een knal.
Ik begrijp perfect wat er omgaat

in het hoofd van iemand die naar wapens grijpt.
Ik begrijp elke gedachte
van wie er in het wilde weg in het rond schiet.
Maar ik kan het schrijven,
en daarom doe ik het niet.
En daarom doet mijn personage het niet.
Niets van wat ik schrijf heeft te maken met choqueren.
Ge beledigt mij door het zo te lezen.
Mijn einde verandert niet.
ferlinghetti Ik zei het voor uw eigen goed.
limonov Ge hebt er niks van begrepen.
ferlinghetti Dan is dit het einde.
limonov Dat denk ik ook.

vierde bedrijf – natasja

4.1 New York / Natasja

Natasja zingt.

natasja

Солдаты всегда спиной к своему народу,
А те, кто к нему лицом,
те уроды
Либо наёмные мальчики фортуны,
Либо менты с дубинами-дурами,
А солдаты всегда спиной к народу,
И когда они возвращаются,
их обнимают за спины,
А ночью в них тихо плачут,
чтоб не будить солдат любимых.
Черная улица в ямах
подобна походке пьяных
похожа на синяки
рубает как мясники
мерцает пьяным углом
пригубленной бутылки дном
пахнет мясопродуктами:
обесшкуренных кошек трупами
каблуком утопает в дерьме
и ах-матова в календаре
металлической лифта дверью
по заднице - за доверие
сверлит чугунную лестницей...
мне никак не поверится
что здесь я родилась.

4.2 New York, Parijs, Moskou / Recensenten, Kunstenaars

De roman is gepubliceerd.

criticus Met literatuur heeft dit niets te maken.

critica Dit is een roman...

criticus *honend* 'Roman'!

critica ...die in de hedendaagse Russische literatuur
zijn gelijke niet kent.

criticus Och,

het is een pro-Sovjet, pornografisch prul

– wat zeg ik –

een ronduit pervers werk.

dichter Maakt het iets uit wat voor perversiteiten hij schrijft?

Hij is een kunstenaar,

een genie...

criticus Och.

dichter ...hij schrijft wat hij wil,

niet wat gij wenst.

schilder Ik wil... *wordt onderbroken*

critica De kwestie is dat Limonov

een door zijn artistieke zeggingskracht opmerkelijke biecht

van een 'zoon van de twintigste eeuw' geschreven heeft.

sovjetschrijver We hebben hier...

schilder Ik wil...

sovjetschrijver – als ik even mag –

criticus Ge moogt.

schilder Ik wil...

sovjetschrijver ...te maken met een psychopaat

criticus Inderdaad.

sovjetschrijver ...en een overdaad aan pornografische preutpraat.

dichter Het is het zuiverste dat er de laatste tijd is geschreven.

schilder Ik wil...

merkt dat hij niet onderbroken wordt Ah.

Ik wil van de gelegenheid gebruik maken om

mijn liefde en grenzeloze bewondering voor Limonov te betuigen.

De anderen praten hier overheen ↓ *

Limonov,

uw roman heeft me geraakt.

Een mastodont van een stad,

een minuscuul mens

en een etterende ziel...

Het is een biecht in boekvorm,

een parel van oprechtheid en warmte.

Een bloedende roman,

druipend van liefde,

met de nodige dosis zelfironie.

En uw conclusie,

Limonov,

ligt me na aan het hart.

Liefde!

Dat is wat wij missen.

Dat is waar wij evenveel behoefte

aan hebben als aan water en brood.

*criticus Hij schrijft

alsof hij in dienst is van de KGB.

dichter *over de criticus*

Dat heeft al zo lang niet gespoten,

dat het nu zijn gal spuit.

sovjetschrijver Hij claimt een aureool terwijl hij

het hele Westen

– én de Sovjetstaat –

met zijn haat en smaad overlaadt.

dichter *over de Sovjetschrijver* Hij gaat ons eens leren dichten.

critica Het handelt over hoe een kunstenaar

in de huidige maatschappij strijdt

om zijn 'ik'

en zijn eigenwaarde te behouden,

en waarin zowel de liefde

als de politiek een rol spelen.

criticus Hij is in moreel opzicht

een stomp die uit de buik

van New York opsteekt.
sovjetschrijver Het is het slechtste
sinds de uitvinding
van de boekdrukkunst.
schilder *besluit zijn betoog* U lukt het, Limonov!
Gij hebt iets te zeggen!

4.3 New York / Limonov, Natasja, Barvrouw, [Lotta, Jean-Edern]

Natasja zingt.

lotta Is dat Natasja?

limonov Wie is dat?

barvrouw Natasja?

Ze zingt hier soms.

Ze komt uit één of ander communistisch gat,
geloof ik.

Ze zingt hier elke vrijdag.

Geen idee wat ze zingt.

Het is Russisch, wat ze...

Dat is een Russin.

Die zijn goedkoper.

Limonov nipt, er zit niets meer in zijn glas.

Nog een?

Limonov knikt.

De barvrouw schenkt bij.

Natasja stopt met zingen.

Ze loopt van het podium, neemt haar jas.

Limonov slaat zijn glas achterover,

gaat naar haar toe,

grijpt haar schouder.

limonov Gij gaat nog niet weg.

natasja Nog een Rus?

limonov Is mijn uitspraak zo slecht?

natasja Ik had u gezien.

Ge lipte mee.

limonov En toch vertrekken.

natasja Ik ben niet uit Rusland vertrokken

om hier met een of andere Rus aan te pappen.

Ze lacht, loopt weg.

limonov Een of andere Rus?

Een of andere Rus?

Voor u, Natasja,

staat het grootste genie
dat Rusland ooit voortbracht.
Ik heb net een boek uit!
natasja Over?
limonov *wijst naar zichzelf* Een of andere Rus.
natasja Hoe heet het?
Stilte.
lotta 'De Russische dichter houdt van grote negers.'
natasja *kijkt naar Lotta* Wat?
limonov De Russ...
Ge hebt haar verstaan.
jean-edern *uit het niets* Dat verkoopt beter.
Ed.
Met uw titel had geen mens het gelezen, nietwaar?
schertsend 'Ik Editsjka.'
En niet omdat het niet goed is.
Maar omdat ze het niet zouden vastpakken.
Uw titel moet minstens zo radicaal zijn
als de inhoud, nietwaar?
En gij zijt Rus.
Gij zijt dichter.
En gij neukt—
lotta *onderbreekt* Ja.
limonov Neukte.
Dat was een fase.
jean-edern Laten we dat nog even 'neukt' houden,
voor de interviews, nietwaar?
Ah, ik heb een voorstel voor een fotoshoot.
Jean-Edern is even plots weg als hij verscheen.
natasja Het valt hier tegen, hé.
Ge droomt van iets groters,
weg van dat Russisch provincialisme.
Ge komt naar hier,
en alles blijkt vernis.
Ge wordt hier nooit meer dan 'die Rus'.
Rusland valt tegen.

Amerika valt tegen.
En wij vallen mee.
limonov Ik voelde mij weer in Charkov daarnet.
Mijn moeder zong dat voor mij.
Naast de toon,
meer om mij stil te krijgen dan om het lied zelf.
Nu begreep ik het voor het eerst.
natasja Het lukt niet.
Het zal nooit lukken.
Alles zit vast.
limonov Inderdaad.
natasja Ik kom ook uit Charkov.
limonov Dat kan niet.
natasja Hoe heet gij?
limonov Eduard Limonov.
Natasja haalt haar schouders op.
lotta Savenko.
Vroeger Savenko.
natasja De dichter die de domino's won.
limonov Gij weet dat nog?
natasja Ik was daar ook.
limonov Ik was veertien.
Dit is een teken.
Ge ontmoet in uw leven maar een aantal mensen,
en meer komt er niet.
En ik geloof dat gij de laatste zijt.
natasja Dus ge zult het met mij moeten doen?
limonov Neen, ik bedoel...
In mijn hoofd klonk dat romantisch.
natasja Kom mee.
Ik wil het met u doen.

4.4 Joegoslavië / Limonov, Lotta

lotta Je einde wil je niet aanpassen,
maar van je titel maak je geen probleem.

limonov Vijftienduizend exemplaren!

Lotta!

En het is geen leugen.

Dat einde, dat was een leugen.

lotta Het is evengoed provocatie.

limonov Welke kop zet jij boven uw artikels?

lotta Ik kies dat niet zelf.

limonov Titels moeten plakken, niet kloppen.

Nuance is overroepen.

Als mensen genuanceerd overkomen,

is dat gewoon omdat ze schrik hebben om anderen te schofferen.

Mensen denken zo niet.

Gij ook niet.

lotta Mag ik dat zelf beslissen?

limonov Natuurlijk.

Maar op dit moment vindt jij mij een klootzak.

lotta Wie zegt dat?

limonov En de nuance komt later pas.

lotta Wie zegt dat ik je een klootzak vind?

limonov Niet altijd.

Neen.

De nuance zit in de slotsom.

Soms vind ik u een hypocriet meningloos mens,

een andere keer een geil wijf.

lotta Excuseer?

limonov Vindt ge mij al een klootzak?

lotta Het stoort me vooral

dat je mij in geen van je twee opties inhoud geeft.

limonov Die is er wel.

Zeker.

Maar dat is nuance.

lotta Mijn inhoud is geen nuance.

limonov Zie!

Nu vind ik u geil.

lotta En ik jou een klootzak.

Limonov lacht.

lotta Maar ik weet dat het een pose is
om je gelijk te halen.

Kleine nuance.

4.5 New York / Limonov, Jean-Edern, [Lotta]

jean-edern Ge moet niet schrijven wat de mensen denken, nietwaar?

Dat doet al iedereen in de hoop te scoren.

Ge moet schrijven wat de mensen niet willen horen.

Dan luisteren ze pas.

Limonov stopt met lachen.

Waar is uw manuscript?

Limonov schuift zijn manuscript naar voren,

houdt zijn hand erop.

limonov Waar is mijn voorschot?

jean-edern Zo achterdochtig?

Het is uw derde boek bij mij.

limonov Net daarom.

Jean-Edern zucht,

grijpt in zijn zakken en telt een gekreukte hoop bijjetten.

jean-edern En al dat gezeik over feiten tegenwoordig,

of eerlijkheid.

lotta *tot Jean-Edern* Alles wat hij schrijft is waar.

jean-edern Ja?

Maar toch:

Hij schuift zijn geld op tafel,

neemt het manuscript over.

het gaat toch om hoe ge schrijft, niet wat?

Een schrijver kan een ode aan zijn stront schrijven

die meer mensen raakt

dan de beschrijving van een bloedbad

door een journalist, nietwaar?

Het gaat niet om wat ge zegt.

Het maakt niet uit welke mening,

standpunt,

opinie.

Alles is stijl.

Meer doet er niet toe.

Hij leest de cover.

'De grootse tijd.'

limonov Mijn ode aan Stalin.

jean-edern Heb ik u al verteld hoe ik mijn oog ben verloren?

limonov Ja.

jean-edern Een Russische kogel.

Mijn moeder was mee op het slagveld,
in Berlijn.

Ze was hoogzwanger.

Een kogel schoot door haar buik.

Ze dachten dat ik dood was:

Toen ze mij uit mijn moeder sneden,
zette ik mijn keel open.

Ik lag in het veldhospitaal naast mijn moeder,
een baby met een ooglapje.

Ze hebben die kogel er nooit uitgekregen.

Heb ik u al in Rusland gepubliceerd?

limonov Neen,

en dat zal er ook nooit inzitten.

jean-edern De censuur is samen met het communisme gestorven.

Tegenwoordig geven ze daar alles uit.

Die ex-Sovjets zijn net pubers die porno ontdekken,
en het waarlijke nut van de rechterhand, nietwaar?

En maar bladeren!

Dat zijn serieuze oplages.

limonov Ik zie mij daar niet snel gepubliceerd worden.

Ze kunnen mij hier al niet aan.

jean-edern Ik geef u daar uit.

Stalin.

Ze gaan verschieten.

Driehonderdduizend exemplaren,
ge vertaalt uzelf.

Dat zal wel gaan, nietwaar?

limonov Zeker.

jean-edern En we gaan op tournee,
om uw boek te promoten.

Dan kan ik die kogel ineens terugbrengen.

Jean-Edern heft zijn glas.

Op Stalin?
limonov Op Stalin.

4.6 New York / Limonov, Natasja, Hij

limonov Hier zit ge!

natasja Editsjka!

Ik heb u gemist!

limonov Ik heb u overal zitten zoeken.

natasja Editsjka,

mag ik u voorstellen aan...

Ik heb geen idee wie dit is.

hij We zijn hier al een hele avond...

limonov Vanwaar kennen jullie elkaar?

natasja Hij was mij aan het versieren.

hij Volgens mij waart gij mij aan het versieren.

natasja Dat had ge wel gewild, ja.

Ze neemt haar jas.

Gaan we, Limonov?

hij Ik heb net twee whisky's besteld.

natasja Dan zult ge voor twee moeten drinken.

hij Komaan!

Dan hoeft het voor mij ook niet meer.

limonov Hebt ge al betaald?

hij Ja.

limonov Prima.

Dan zullen wij ons zetten.

Ik wil wel wat whisky.

Nog een fijne dag.

hij Ik...

natasja Dag!

Hij aarzelt, vertrekt.

limonov Wie was dat?

natasja Iemand die mijn drank betaalde.

Ze lacht.

limonov We kunnen terug.

natasja Ik heb juist iets besteld.

limonov Naar Rusland, bedoel ik.

natasja Wat?

limonov Mijn boek verschijnt daar,
ik mag op tournee,
ik krijg een visum,
gij ook.
natasja Wij blijven.
limonov Hier?
natasja Nee, daar.
limonov Dat dacht ik ook.
natasja Wat kwamen wij hier zoeken?
limonov In Rusland willen we Manhattans,
in New York willen we wodka.
We hebben altijd dorst.

4.7 New York / Limonov, Brodski, [Lotta]

Brodski slaat zijn arm om Limonov.

brodski Wij zijn hetzelfde,
weet ge dat?

Gij en ik.

Limonov negeert hem.

Brodski richt zich dan maar tot Lotta

Ik loop gewoon drie jaar op hem voor.

Ik werk in een fabriek,

drie jaar later gaat hij naar de fabriek.

Ik ga naar het strafkamp,

hup, hij naar een gesticht.

Ik ga naar New York,

en wie zie ik daar drie jaar later ook?

Hij.

We hebben zelfs allebei een vliegtuig proberen kapen.

lotta Wat?

limonov Ik was dronken.

brodski Ik ook, exact drie jaar eerder.

Dat ge nu verhuist, Eduard,

is een wanhopige poging u van mij te onderscheiden.

Blijf hier,

dan hebt ge over drie jaar ook de Nobelprijs.

Ziet Limonov zijn blik.

tot Lotta Och,

hij wist het nog niet?

limonov Des te meer reden om te verhuizen.

Ik wil niet eindigen zoals gij.

brodski Gelauwerd?

limonov Aan een leiband,

en met een koekje voor elke poot die ik geef.

lotta Je hebt hem toch ooit

je eerste manuscript gestuurd?

brodski Ik heb hem nooit gezegd wat ik ervan vond.

4.8 Charkov / Limonov, Raja, Venjamin

Limonov klopt op de deur.

raja Wie is het?

limonov Doe open.

raja Wie?

limonov Doe open.

Raja doet open, gluurt door een spleet.

raja Eduard?

Eduard!

Jongen.

Jongen toch.

Ik heb u gemist.

Ik had niet gedacht...

Waar is uw jas?

Ge hebt toch geld voor een jas?

limonov Nee, moeder, ik heb er gewoon geen aan.

raja Ik heb nog een jas hangen, van Venjamin,
hij draagt die toch niet meer.

Venjamin!

Ge moet er niet mee inzitten.

Zet u, zet u!

Moet ge iets drinken?

Wodka?

Ik zal zien of we hier nog ergens...

Venjamin!

Venjamin!

venjamin *van achteren* Ik ben bezig.

raja Eduard is hier!

venjamin Eduard wie?

raja Onze Eduard!

Venjamin komt binnen gesukkeld.

Blijft versteend staan.

venjamin Och jong.

Mij zo laten verschieten.

Ge zijt oud geworden.
limonov Zo oud als gij toen ik vertrok.
venjamin Moet ge iets drinken?
raja Och ja,
ik ging iets halen.
Wodka was het, hé?
Ik weet niet of we nog hebben.
venjamin We hebben nog.
raja We hebben nog.
Raja gaat om wodka.
venjamin We hebben een cheque gekregen.
Duizend roebel,
voor ons aandeel in het communisme.
Iedereen kreeg dat.
Maar met dat...
dat kapitalistisch gedoe...
raja *van achteren* De val, den dooi.
venjamin Tegen dat de cheque bij ons was,
was dat nog maar een fles wodka waard.
Raja komt op met wodka.
Ze schenkt de glazen uit.
Dat is de fles.
Ze klinken.
allen Vashe zdoróvje.
Ze drinken.
venjamin Daar gaat het communisme.
raja Hoe is het?
limonov Ik heb boeken geschreven.
Stilte.
Ik ben hier op tournee,
om het laatste te promoten.
Stilte.
Er zijn al tweehonderdduizend exemplaren verkocht.
Stilte.
venjamin En met de vrouwen?
limonov *zoekt in zijn zak* Ik heb een exemplaar bij.

raja Ge hebt een vrouw?
limonov Ik heb een vrouw, ja.
venjamin Ben ik al opa?
limonov Geen kinderen, neen.
raja Jongen, ge zijt zesenzeventig.
venjamin Ge hebt ze niet mee, uw madam?
limonov Neen.
Ik weet niet waar ze uithangt.
Ze is soms...
Ze heeft karakter.
Limonov haalt zijn boek boven.
Ik heb het gesigneerd.
raja Zal ik u die jas laten zien?
Kom, zet u recht,
ik ga u die jas laten zien.
limonov Hoe is het met Anna?
raja Ze heeft zich opgehangen
aan de chauffagebuis van het krot
waarin ze haar hadden gestoken.
Ze kwam net weer van het zothuis.
Ze heeft nog naar u gevraagd,
ik heb uw adres gegeven.
Heeft ze geschreven?
Limonov knikt.
limonov Ik heb niet geantwoord.
venjamin Ze was dik geworden.

4.9 Joegoslavië / Limonov, Lotta, [Natasja]

lotta Is het uit heimwee?

limonov Wat?

lotta Dat jij hier bent.

De Serviërs zijn ook communisten.

De Serviërs hun rijk valt ook uiteen.

limonov Probeer mij niet te analyseren.

lotta Het is wel door de val van het communisme
dat jouw boek daar is uitgegeven.

Het is door de val van het communisme
dat jij terug in Rusland mocht staan.

limonov Kom nu niet af met uw sprookjes over de Westerse waarden.

lotta Nee, daar lag het niet aan.

Niet onze waarden,
maar het kwaliteitsverschil
tussen een Mercedes en een Lada
heeft jullie ondergang betekend.
Wij hebben zo'n mooie spulletjes.

limonov Lach er niet mee.

Wij waren een volk dat zijn trots boven het geld plaatste.
Waar ideologie regeerde over economie.

Natasja grijpt naar een fles.

limonov Natasja,

het is ochtend.

natasja Dat weet ik,

ik lig nog in bed.

lotta Wat een ideologie:

wij respecteren tenminste de mensenrechten.

limonov Serieus?

Ge hebt het leed gewoon geëxporteerd naar lageloonlanden,
ge stort uw afval uit op hun kust,
en ge martelt en doodt nog altijd mensen zonder proces,
gewoon niet in uw eigen land.

limonov Natasja,

het is nog geen moment voor drank.

lotta Dat praat het communisme nog niet goed.
natasja Mijn mond zegt van wel.

Hij plakt.

limonov Ge hebt niet het recht
honderdvijftig miljoen mensen te zeggen
dat zeventig jaar van hun leven,
van het leven van hun ouders,
hun grootouders,
dat alles waarin ze hebben geloofd,
alles waarvoor ze hebben gestreden,
offers hebben gebracht
– ja, zelfs de lucht die ze inademden –
dat dat allemaal onzin was.

Het communisme was heroïsch.

Mooi.

Het droeg iets heel onschuldigs in zich.

Toonde vertrouwen in de mens.

Nu is alles genadeloos.

lotta Zeg jij hier.

limonov Niet alle dromen
liggen in de supermarkt.

4.10 Moskou / Limonov, Natasja

Ze drinkt.

limonov Natasja, ge drinkt te veel.

Hij neemt de fles weg.

natasja Gij drinkt soms meer.

limonov En in die 'soms' hebt ge de essentie gevat.

natasja Gij doet alsof ik verslaafd ben.

limonov Ik doe niet alsof.

natasja Ik drink gewoon graag.

Alle Russen drinken graag.

Wees blij

dat ik nog een beetje van de Russische eigenheid hoog houd.

limonov Gij hebt talent!

En ge vergooit het

door samen met uw noten

drankwalmen uit te stoten.

natasja Het is goed,

ik drink pas na twaalf uur, goed zo?

Ik slaap wel wat langer.

En geeft die fles hier,

ik heb koppijn.

limonov Het is nog geen twaalf.

natasja Het is vandaag toch al mislukt.

limonov Hoeveel ik ook drink,

ik zit de dag erna

om zeven uur weer te schrijven.

En gij geraakt vaak niet eens thuis!

Het gaat mij niet om de drank,

het gaat mij om uw talent.

natasja Ik heb een talent voor drank.

Ze giechelt.

limonov Natasja,

ik ben serieus.

Hij loopt naar de gootsteen en giet de fles uit.

natasja Nee.

Hé!

Dat is hier allemaal fucking duur geworden!

Ik doe toch wat ik wil.

limonov Gij weet niet meer wat ge wilt.

natasja Wie zijt gij om mij te zeggen wat ik mag?

Gij,

uitgerekend gij.

limonov Ik ben niet voor u gevallen

door de drank,

maar door uw stem,

en die wil ik verder horen.

Die zou iedereen moeten horen.

Nu horen ze alleen gelal.

natasja Gelal.

Gelal.

Gelalalalalal.

Lalalalala.

Ze giechelt.

Ze huilt.

Ge moet mij helpen.

Ik weet dat ge gelijk hebt,

maar ik kan het niet alleen.

Ik probeer.

Ik weet dat het niet zo lijkt,

maar ik probeer.

Niet iedereen heeft uw discipline.

limonov Dan doen we het samen.

Ik help u.

4.11 Joegoslavië / Limonov, Lotta

Avond.

Lotta heeft twee flesjes bier in de hand.

lotta Morgen zijn we er.

limonov Morgen zijn we er.

Stilte.

lotta Ik heb een voorstel.

limonov Shoot.

lotta Wil jij Karadžić mee interviewen?

Lotta biedt Limonov een flesje bier aan.

limonov Ik?

lotta Jij was toch ooit journalist?

limonov Eén artikel.

lotta En jij gaat hem meer kunnen vragen.

limonov Uw vragen?

lotta Ook.

limonov Als ik ze interessant vind.

lotta Vind jij mij interessant?

limonov Is dat al een vraag?

lotta Jou gaat hij vertrouwen.

limonov En vertrouwt gij mij?

lotta Je bent een interessante invalshoek.

limonov Ik ben een invalshoek?

lotta Of een kapstok.

Hoe je het ook wilt noemen.

limonov Ik ben een kapstok?

Dien ik maar om een ander verhaaltje aan op te hangen?

lotta Limonov,

ik was je maar aan het plagen.

Ze geeft hem een plaagstoot,

hij grijpt meteen haar arm,

zij stamp, ze belanden op, onder en over elkaar.

Lotta eindigt bovenop Limonov,

beiden onder het bier.

Ze hijgen uit.

limonov *insinuerend* Moeten wij vanavond niet...

lotta Jij ook al.

We hebben iets als deontologie,
in het Westen,
ooit van gehoord?

limonov Dat zijn maar principes.

lotta Dat zijn principes, ja.

limonov Dus ge wilt wel.

lotta Dat maakt niet uit.

4.12 Moskou / Limonov, Natasja, [Lotta]

natasja Ik ben dan dronken,
ik weet dan niet meer wat ik doe.
limonov Zelfs een zatlap eet zijn eigen kak niet.
lotta Sorry?
natasja Dat is een spreekwoord.
limonov Russisch.
limonov Ge hebt altijd nog een bewustzijn van wat ge doet.
Zelfs al herinnert ge het u achteraf niet meer.
natasja Het is al van mijn veertien.
Ik wil dit niet,
het gebeurt gewoon.
En ik schaam mij elke keer dood.
limonov Achteraf.
natasja Ja, achteraf.
En ik zeg elke keer:
nooit meer.
Ik word daar zo ongelukkig van.
Ik verlies alle grenzen,
ik word...
Die mannen...
Dat is een ziekte,
ik kan daar niks aan doen.
Ik wil,
geloof me,
gij zijt de enige van wie ik houd,
alleen met u heb ik seks
en geniet ik daar ook van,
wil ik achteraf niet douchen en vergeten
maar gewoon in uw armen blijven.
limonov Ge zijt dagen weg.
En ik moet u elke keer zoeken,
wanhopig,
denkend dat ge u kapot aan het drinken zijt.
Maar was het maar zo.

Was het maar dat.
Ik maak u toch niet ongelukkig?
natasja Nee!
Nee!
Denk dat alstublieft niet.
limonov En als ik zeg dat het mag?
Laat u gaan.
Gij moogt, ik mag.
We gaan ons toch niet laten tegenhouden
door wat onnozele principes?
limonov Hoe staat het met uw deontologie?
natasja Het is geen spel, Eduard.
Stilte.
limonov Ik ga voor u zorgen.
Blijf gewoon hier,
als ge seks wilt-
natasja *onderbreekt* Dat is het niet.
limonov *dwingend* Blijf gewoon hier.

4.13 Joegoslavië / Limonov, Lotta

Stilte.

Lotta wacht op het vervolg van zijn verhaal.

lotta En?

limonov Wat?

lotta En dan?

Stilte.

Je sloot haar op!

Zodat ze niks kon doen.

Om haar te beschermen,
zogezegd.

En jij maar op boektour,
op residentie.

limonov Gij...

Ze vroeg er zelf om.

Zij wou afkicken,
en of ik haar wou helpen,
ja.

lotta Door te vertrekken.

limonov Dat lag al veel langer vast.

Ik kon mijn hele leven toch niet laten vallen?

lotta Jij doet dit systematisch!

limonov Wat?

lotta Alles overkomt je,
niks is ooit jouw schuld.

'Ik snap nog steeds niet
waarom Jelena mij verliet.'

Ze kijkt hem aan.

Ik ga iets voorlezen.

Ze grijpt een van de boeken.

Waar staat het?

Ze bladert.

slaat het boek open bij een ezelsoor

'Ik was nooit wreed.

Ik stak nooit katten in brand.
hakte nooit...'

Nee.

kijkt verder op de pagina

'Ik hou van waanzin.'

Ze leest mompelend verder.

'Wat kunnen jullie echt weten over Jelena en mij?'

zoekt verder

Ja.

'Ik deed De Grote Ontdekking
toen ik mijn vrouw wurgde.

Ik keek haar aan.

Ze was...

Voor dit moment alleen al zou ik leven.'

limonov Het is een roman!

lotta Ja?

leest verder 'Haar jurk was losgeknoopt,
haar zachte borsten waren opgeblazen,
haar mooie buik zat in een rare plooi.

En ze wilde leven.

Ik kon haar zeggen:

kus mijn voeten,

eet mijn kak,

lik me

– ze zou onmiddellijk gehoorzamen.

En ZE KREUNDE.

Ik kwam spontaan klaar

– het schoot in mijn broek.

En toen begreep ik

dat IK HOUD VAN GEWELD.'

In hoofdletters.

'En ik voelde vrede en kalmte.

En alle zorgen van de wereld,

vlogen in zachte pluizige wolken weg

in de transcendentale zwarte lucht.

Dat orgasme zette zich vast in mijn hoofd.

En ik wil het herhalen.'

Stilte.

Lotta laat het boek vallen.

Limonov ontwijkt haar blik.

Gebalde vuisten.

Een lange stilte.

4.14 Moskou / Limonov, Zigeuner, [Natasja, Lotta]

zigeuner Laten we ze hangen?
limonov Zigeuner?
zigeuner Als ge lang genoeg zwerft
staat ge weer bij het begin.
Wie zoeken we?
limonov Hoe weet gij dat ik...?
Natasja is hier ergens in Moskou verdwenen.
zigeuner Het is hier groot.
limonov Ze heeft mij nog gebeld.
natasja Het is hier verschrikkelijk,
echt verschrikkelijk.
limonov En dan een tuut.
Haar visum is al verlopen,
ze heeft geen nieuw aangevraagd,
en dat kan haar waarschijnlijk niets schelen.
zigeuner Ge moet de drank te vriend houden,
zeg ik altijd.
Het kan zo'n gemeen beest zijn.
limonov Het is niet alleen de drank.
Ze...
Ze is nymfomaan.
zigeuner Dan maak ik misschien ook eens kans.
limonov Waag het niet.
zigeuner Houdt ge van haar?
limonov Het is mijn vrouw.
zigeuner Dan gaan we haar zoeken.

4.15 Moskou / Limonov, Verpleger, Ma Natasja, Nadezda, Jean-Edern

verpleger Welke patiënt zegt u?

limonov Natasja Medvedeva.

Hij bladert in zijn papieren.

verpleger Natasja...

limonov Medvedeva.

begint opnieuw door dezelfde papieren te bladeren

verpleger En wanneer is ze binnengebracht?

limonov Ergens de laatste drie dagen.

De verpleger haalt er nog twee stapeltjes bij, begint te bladeren.

Misschien vier.

De verpleger stopt met bladeren.

verpleger Is het nu drie of vier?

limonov Vier?

De verpleger zucht, haalt nog een map.

verpleger Zegt dan vier.

Hij bladert, stopt.

Ik denk niet dat ge hier moet zijn.

limonov Kunt ge zien of ze in een ander ziekenhuis...

De verpleger kijkt hem aan.

Nee.

Laat maar.

Limonov vertrekt.

verpleger Ook bedankt,
graag gedaan.

ma natasja *snauwt* Wat?

limonov Dag mevrouw,
euh...

Ik ben Eduard Limonov,

ik ben de man van uw dochter.

Natasja?

Aangenaam.

Ik...

Is ze bij u?
ma natasja Ze is hier gepasseerd,
ze heeft twee dagen op de vloer gekampeerd.
Ze zag er verschrikkelijk uit.
Wat is er met haar aan de hand?
Ze was zo'n schoon meisje voor ze vertrok.
limonov Ik weet het niet.
Ik probeer haar al een paar dagen te vinden.
jean-edern *aan de telefoon* Limonov.
We moeten eens babbelen.
ma natasja Ze zit toch niet aan de drank?
jean-edern Ge verkoopt steeds minder.
ma natasja Haar pa is gestorven aan de drank,
zijn lever is uiteengespat,
ik heb zijn bloed van de muren moeten kuisen,
hij had nog een fles in zijn hand.
limonov Jean, het is niet het moment.
ma natasja Natasjaatje was erbij toen het gebeurde.
Zij lag daar waar gij staat
– ze was zeven –
op zijn borst,
tussen het bloed,
en probeerde hem te doen drinken,
om hem weer wakker te krijgen.
Dat hielp normaal.
Zeg dat het niet de drank is.
limonov Nee, het is niet de drank.
Het is...
Ze is gewoon weg.
jean-edern Ge zijt uw heel leven
al schrijvend aan het afgaan,
maar ge zijt met het beste begonnen, nietwaar?
ma natasja Probeer eens bij Nadezda.
Dat was vroeger een vriendin.
jean-edern Nietwaar?
limonov Nadezda?

nadezda Ja,
ze is hier geweest,
klojo.
limonov Kunt ge later eens terugbellen?
nadezda Ze was hier met twee kerels.
Wodka?
jean-edern Enfin,
verhaalmatig gezien.
nadezda Het was te ver om naar huis te gaan,
zei ze.
En te koud.
jean-edern En nu is het vet van de soep.
Als we eerlijk zijn, nietwaar?
nadezda Zorgt verdomme dat uw vrouw kleren heeft.
Ze stond hier,
met alleen een slipje aan.
limonov Jean, ik zou liever hebben van niet,
maar het is op.
nadezda Ze zat te kakken
terwijl ze een van die venten afzoog.
limonov Dit was het,
wat ik heb geleefd.
nadezda Zo was Natasja niet.
Ze schenkt wodka in.
jean-edern Verzint dan iets!
nadezda Gij hebt een schone vrouw
eigenhandig kapot gemaakt.
Ze heeft verteld hoe ge haar behandelt.
Ge kunt een vrouw niet opsluiten.
Zij is uw bezit niet.
limonov Ik kan geen fictie,
dat weet ge.
nadezda Het is niet mijn probleem dat ge vrouwen haat,
maar Natasja laat ge gerust.
Ze haat u.
Haat.

jean-edern Leef dan.

Leef.

Stilte.

limonov Dus nu zit ik hier.

lotta Schrijf je nu nog?

Ze kijken elkaar voor het eerst weer aan.

limonov Niet echt.

lotta Ga je nog schrijven?

limonov Geen idee.

epiloog – lotta

5.1 Joegoslavië / Limonov, Lotta, Karadžić

limonov We zijn er.

*Karadžić komt naar hen toe gelopen,
omringd door een groep gewapende mannen.*

karadžić Limonov.

limonov Karadžić.

karadžić *tot de mannen rond hem* De beroemde Russische schrijver!

U bent de journaliste?

lotta Lotta Raman, inderdaad.

*Er komt een puppy kwispelend met Karadzic zijn been spelen.
Hij aait hem.*

karadžić Welk ras is dat?

limonov Serviër.

Limonov en Karadžić lachen.

karadžić Ik moet nog naa...

Er klinken geweerschoten.

Karadžić kijkt op.

Ik moet nog naar Genève.

tot een van de soldaten Zijn dat onze jongens?

limonov Dan zullen we meteen starten.

karadžić Ik weet niet of...

lotta We interviewen samen.

karadžić Tien minuten.

Zet u.

Lotta legt een dictafoon op tafel.

5.2 Joegoslavië / Limonov, Lotta

limonov Hebt ge de antwoorden die ge wou?
lotta Was dit het?
limonov Blijkbaar.
lotta Ik heb hem niet gevraagd naar zijn gedichten.
limonov Wat gaat ge er nu mee doen?
lotta Hoezo?
Publiceren.
limonov Ik was ook ooit zo naïef te denken
dat ik al schrijvend iets kon betekenen.
lotta Denk je dat je nu meer invloed hebt?
Dat is ook goedgegelovig.
limonov *geprikkel*d Ik ben niet goedgegelovig, ik ben...
lotta Niet weer dat semantisch gedoe.
limonov Het is een verschil!
Als ge goedgegelovig zijt, volgt ge.
Als ge naïef zijt, kunt ge leiden.
lotta Alsof jij leidt!
De mannen die beslissen
staan niet aan de frontlijn.
Die zitten in Genève koffie te slurpen
en dikke buiken te kweken.
Jij bent geen leider.
Jij hebt geen invloed.
Wat is in godsnaam je impact?
Limonov stapt weg.
Hij neemt een machinegeweer,
kijkt even naar Lotta.
Limonov, stel je niet aan.
Limonov mikt op de stad,
de zaal,
en schiet.

5.3 Joegoslavië / Limonov, Zigeuner

*Een hoge fluittoon.
Zigeuner verschijnt,
kijkt naar Lotta,
kijkt naar Limonov die het geweer vasthoudt.*

zigeuner Wat was uw doel, Limonov?
limonov Schrijver worden.
zigeuner En waart gij gelukkig,
toen ge schrijver werd?
*Lotta wil dichterbij komen.
Limonov richt de loop even op haar.
Ze stapt terug.
nog steeds die fluittoon*
limonov Neen.
zigeuner Neen.
Dat was de weg, niet de bestemming.
En gij vlamt maar door.
limonov Straks begint ge over chakra's.
zigeuner Ik ben zo zweverig als ik wil, Limonov.
Wacht.
*haalt een fles wodka boven
Kijk eens even in mijn glazen bol.
probeert Limonov te doen drinken*
limonov Zigeuner, niet nu.
*dwingt Limonov een slok nemen
Ik wil niet.*
zigeuner Dieper.
*blijft gieten
Limonov duwt de fles weg,
grijpt meteen zijn wapen weer vast.
die fluittoon
Ah!
Aaaaah!
De schikgodinnen zeggen mij...*

Wacht.

Ze zeggen nog niks.

giet zelf de rest van de fles achterover

Anna, Jelena, Jenny en Natasja verschijnen.

De fluittoon wordt luider.

Ze scharen zich rond Zigeuner.

Nu zullen we ze horen.

'Limonov!'

zeggen ze.

'Limonov!'

Dat is uw naam.

'Gij kunt nooit meer de schrijver zijn

die ge ooit waart,

in een land dat nooit meer kan zijn

wat het ooit was,

met een vrouw die nooit meer zal worden

wat ze ook nooit was.

Het is hier een stort van gebroken dromen.

Ge trapt kapot wat ge hebt

op weg naar de top.

Ge zijt een scherf tussen de scherven.

En ge zoekt wanhopig naar lijm,

is het niet om te plakken,

dan is het om te snuiven

en alles te vergeten.

Maar ge krijgt uw land nooit meer heel.

Uw vrouw is nooit nog enkel de uwe.

En uw boeken worden maar een voetnoot

als ge met bloed de geschiedenis wilt veranderen.'

De fluittoon stopt.

Zigeuner draait de fles om.

Voilà,

de glazen bol kan in de glasbol.

Stilte.

5.4 Joegoslavië / Limonov, Lotta

Een lege scène.

Enkel Lotta en Limonov

tussen de resten en ruïnes van een voorstelling.

Limonov heeft het wapen nog vast,

als iets dat hij vond,

en nu niet goed weet waar neer te leggen.

Lotta hijgt uit.

Stilte.

limonov Wat was uw eerste seksuele ervaring?

lotta Wat?

limonov Uw eerste seksuele ervaring?

lotta Moet dat nu?

limonov Ja, nu.

Ze kijkt naar het wapen.

lotta Een jongen van mijn klas,

op mijn kamer,

en hij kwam klaar voor hij in mij zat.

limonov We waren met een bende,

iedereen die ons zag komen was zo slim

om van ver zijstraatjes in te duiken,

op één man na,

die met twee meisjes koppig onze kant bleef op lopen.

Wij hem omsingelen.

Zeggen dat hij gulzig was.

Die man nog proberen te beweren

dat één van die meisjes zijn zus was.

Wie loopt er nu hand in hand met zijn zus?

lotta Hoe oud was jij?

limonov Veertien.

lotta Blijf uit mijn buurt.

limonov Ik ben nog niet uitgepraat.

Onze leider ging met de man praten,

wij stortten ons op de vrouwen.

Ik zat bij de dikke,

ze scheurden de kleren van haar lijf,
– ze had grote, vlezige tepels –
en propten hun vingers in haar.
Ze schreeuwde
en ik werd geil:
ik zat bij de grote jongens,
ik ging grote jongensdingen doen.
Ik stak mijn vingers in haar en het was koud en nat
en mijn vingers hingen vol bloed.
Verderop lag dat andere meisje.
Ze staaarde alleen maar
en haar hoofd schokte mee met haar lijf.
Die man bewoog niet meer.
En overal gejoel, geklap, gelach.
lotta Stop.
limonov Ik ben weggelopen.
Ik wou nooit meer
dat schaap in die kudde zijn.
lotta Je staat hier in een leger.
limonov Ik ben alleen maar zachter geworden.
een ongelovig lachje van Lotta
Ik heb dit nog nooit aan iemand verteld.
lotta En ik dacht over jou te schrijven.
limonov Ik gaf u net uw einde.
Nog meer choqueren,
nog meer effect.
Lotta klikt op stop op haar bandrecorder.
lotta Je hebt er niks van begrepen.
*Ze pakt haar recorder,
haalt de cassette eruit,
trekt de tape tot een kluwen.
Stapt weg.
Limonov alleen op scène.*

DOEK

literatuur (een selectie)

Boeken

- *Het Verloren Paradijs* – Jan Balliauw
- *Waarom vuilnismannen meer verdienen dan bankiers* – Rutger Bregman en Jesse Frederik
- *Gratis geld voor iedereen* – Rutger Bregman
- *Caligula* – Albert Camus
- *Eduard Limonov* – Emanuel Carrère
- *De democratie voorbij* – Luc Huyse
- *De Russische dichter houdt van grote negers* – Eduard Limonov
- *Diary of a Loser* – Eduard Limonov
- *Zelfportret van een bandiet: de jonge jaren van een dichter–delinquent* – Eduard Limonov
- *Een klein mispunt* – Eduard Limonov
- *His Butler's Story* – Eduard Limonov
- *Limonov vs. Putin* – Eduard Limonov
- *The Other Russia* – Eduard Limonov
- *De kus van de kakkerlak* – Eduard Limonov
- *De killer* – Jacamon en Matz
- *Europeana* – Patrick Ourednik
- *Safe Area Goražde* – Joe Sacco
- *Conversations with Joseph Brodsky: A Poet's Journey Through The Twentieth Century* – Solomon Volkov
- *De slag om Srebrenica* – Frank Westerman
- *Ingenieurs van de ziel* – Frank Westerman

Artikels/blogs/documentaires/gesprekken

- Eduard Limonov interview: *Political rebel and Vladimir Putin's worst nightmare* – Marc Bennet, The Guardian
- *A leader turned ghost* – John F. Burnes, The NY Times
- *First justice. Next, truth. Only then is reconciliation possible* – Slavenka Drakulic, The Guardian

- *In het spoor van de oorlogsjournalist, interview Stefan Blommaert* – Pieter Jacobs
- eigen blog – Eduard Limonov
- columns op *The Exile* – Eduard Limonov
- *Putin's Pariah* – Andrew Meyer, The New York Times
- *Transcript of interview with Karadžić* – Eileen O'Connor, CNN
- Interview with Radovan Karadžić: *The other side to the Bosnian story*
- Marcus Papadopoulos, Politics First
- *Serbian Epic* (documentaire) – Paweł Pawlikowski, Lazar Stojanović
- interviews met politici (van John Kerry over Vladimir Poetin tot Wouter Beke)
- persoonlijk gesprek met oorlogsjournaliste Annabell Van den Berghe

Beeldende kunst

- pentekeningen Moonassi
- schilderijen Goran Djurovic

Muziek

炯眇看'癸砌秒 "研盆'癸 研矜盹盼眇相 眉 研"眇盆盾砍 盼癸砂眇'砍
 (Soldaten staan altijd met hun rug naar het volk) – Nastaja Medvedeva
 (lied start akte 4)

Een of andere Rus ging in première via livestream op 5 maart 2021 bij ARSENAAL/LAZARUS, Mechelen

Spel Janne Desmet, Wanda Eyckerman, Pieter Genard, Lotte Heijtenis, Tom Van Bauwel en Joris Van den Brande

Regie Freek Mariën
Coaching Carl Von Winckelmann
Dramaturgie Ruth Mariën
Vormgeving Timme Afschrift
Kostuum Karen De Wolf
Muziek Jan-Sebastiaan Degeyter
Techniek Bas Banen en Rutger Mollen

www.arsenaallazarus.be
www.hetkwartier.be
www.perpodium.be

Geïnspireerd op het leven en werk van Eduard Limonov en de inkttekeningen van Moonassi.

Een coproductie van ARSENAAL/LAZARUS, Het Kwartier/Freek Mariën en Perpodium. Met dank aan Corpus Ca en kunstencentrum KAAP.

Deze tekst kwam tot stand met de steun van detheatermaker

Freek Mariën (Gent, 1988) is schrijver en theatermaker. Hij studeerde Drama aan KASK Gent. Hij is artistiek leider bij Het Kwartier, voorheen bij De Nietjesfabriek. Daarmee maakt hij jeugd- en volwassenenvoorstellingen met focus op een straffe tekst, een stevige inhoudelijke basis en een niet-evidente vorm of thematiek. Hiernaast is hij gastdocent schrijven aan LUCA Drama. Freek won de internationale Kaas & Kappesprijs 2012 en 2020, de Prijs voor de Letterkunde Oost-Vlaanderen 2014 en de Taalunie Toneelschrijfprijs (winnaar 2015, nominatie 2017 en 2019). Zijn teksten worden in het Duits en Engels vertaald.

Toneelwerk

Een of andere Rus – 2021

*The Wetsuitman** – 2019

*Het puin van Eden** – samen met Carl von Winckelmann – 2018

Wat ze zeggen van de olifant – 2017

*De schaar van de tsaar** – 2017

*Wachten en andere heldendaden** – 2014

Altijd tijd voor taart – 2012

*Vergiet** – 2011

Derwazeens – 2009

Iago [repetitie van het niets] – 2009

* Teksten uitgegeven bij De Nieuwe Toneelbibliotheek